

ÇİĞDEMİM SESİ

Nisan 2026 • Sayı 120

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

Komsuluk & Mahalle

30 YILDIR BİRLİKTEYİZ

Dayanışma Birlikte Nice 30 Yillara Umut

1996 - 2026

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

İÇİNDEKİLER

BAŞKANDAN MESAJ

Başkandan <i>Fatih Fethi AKSOY</i>	1
---------------------------------------	---

GÜNDEM

Nisan Ayı Önemli Günler, Haftalar ve Olaylar <i>Suat ILGAZ</i>	2
Nisan Ayı Fırtınalar Takvimi <i>Suat ILGAZ</i>	4
8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü <i>Haber</i>	5
105 Yıl Önce Bağımsızlık <i>Anonim</i>	9

MAHALLE & DERNEK

Fotoğraflarla Çiğdem Mahallesi <i>Suat ILGAZ</i>	13
Belediye Başkanlarını Ziyaret <i>Haber</i>	15
Çiğdem'de Bayramlaşma <i>Suat ILGAZ</i>	16
Şiir Gecesi <i>Anonim</i>	17

TOPLUM & YAŞAM

Küçük Hayvanlarda Kardiyolojik Hastalıklar <i>H. Fatoş GÜR</i>	18
Sağlık Söyleşisi: Göz Sağlığı <i>Anonim</i>	21
Bayram ya da Badem Düşü <i>Vecdi SEVİĞ</i>	23

KÜLTÜR – SANAT

Taş Köprü'nün İki Yakası Arasında Bir Şehir <i>Muratcan İŞILDAK</i>	25
Gülten Dayıoğlu <i>Turhan DEMİRBAŞ</i>	27
Kitap Öğretir <i>Turhan DEMİRBAŞ</i>	28

MAKALE

Toprağın Sıcığı Kent Bostanında <i>Sinan KAYALIGİLİ</i>	30
Belgeseller Üzerine İki Görsel Bir İş <i>Hale GÜNEŞ</i>	32
Okuduğunu Unutmak Ya Da Kısaca "Okunutmak!" <i>Prof. Dr. Bülent YILMAZ</i>	33

EDEBİYAT

Tatlı Sözlerin <i>Dr. Alp OLCA Y</i>	36
Dünya Düzeni <i>Güven GÜRBÜZ</i>	37
Şafak Kaçkını <i>Dursun NADİR</i>	38

BULMACA

Bulmaca <i>Sinan KAYALIGİL</i>	39
-----------------------------------	----

BAŞKAN'DAN

Fatih Fethi AKSOY - Çiğdemim Derneği YK Başkanı

Sevgili komşularımız,

Çiğdemim Derneği olarak **30. yılımızı** karşıladığımız bu anlamlı günlerde, içimizde büyük bir gurur ve derin bir teşekkür duygusu var. **12 Nisan 1996**'da başlayan bu yolculuk, bugün mahallemizin ortak emeği, ortak sesi ve ortak umudu haline geldi.

Geçen **30 yıl** boyunca sadece etkinlikler düzenlemedik; birlikte üretmenin, paylaşmanın ve dayanışmanın ne kadar güçlü bir bağ kurduğunu hep birlikte yaşadık. Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği korolarımızdan fotoğraf sergilerimize, söyleşilerimizden çocuk çalışmalarımıza, kütüphane etkinliklerimizden sosyal sorumluluk projelerimize kadar uzanan bu zengin yolculukta her adımda sizlerin katkısı, emeği ve desteği vardı.

Bugün geldiğimiz noktada çok iyi biliyoruz ki; **Çiğdemim Derneği**'nin en büyük gücü sizlersiniz. Biz bu **30 yılı**; gönüllülükle, dayanışmayla ve en önemlisi sizlerin güveniyle tamamladık. Güçlenerek ve güveninizle bugünlere geldik.

30. yılımızı sadece bir dönüm noktası olarak değil, aynı zamanda yeni başlangıçların da kapısı olarak görüyoruz. Bu özel yılı birlikte karşılamak ve anlamını birlikte büyütmek için birbirinden kıymetli buluşmalar planladık.

9 Nisan'da **Anıtkabir**'de olacağız. Cumhuriyetimizin kurucusu **Gazi Mustafa Kemal Atatürk**'ün huzurunda, **30 yıllık** yolculuğumuzu saygıyla anacak; O'nun açtığı yolda, aklın ve bilimin ışığında yürümeye devam edeceğimizi bir kez daha ifade edeceğiz.

12 Nisan'da ise "**30. Yıl Komşuluk Günü**"nde mahallemizde buluşacağız. Bu buluşma; sadece bir kutlama değil, aynı zamanda geçmişimizi yad ettiğimiz, bugünümüzü paylaştığımız ve geleceğe dair umutlarımızı büyüttüğümüz bir dayanışma günü olacak. Komşuluğun sıcaklığını, birlikte olmanın mutluluğunu ve mahalle kültürümüzün gücünü bir kez daha hissedeceğiz.

30. yıl kapsamında önümüzdeki dönemde de birçok etkinlikle bir arada olmayı sürdüreceğiz. Korolarımızın yıl sonu konserleri, sergilerimiz, söyleşilerimiz, Çocuk Meclisimizin çalışmaları ve hazırlıklarını sürdürdüğümüz **30. yıl kitabımız** ile bu süreci kalıcı hale getirecek; hafızamızı birlikte büyüteceğiz. Ayrıca doğaya katkı sunacak ağaçlandırma çalışmalarımız ve sosyal sorumluluk projelerimizle de bu anlamlı yılı, geleceğe iz bırakacak şekilde değerlendireceğiz.

Sevgili komşularımız,

Çiğdemim sadece bir dernek değil; aynı sokakları paylaştığımız, birbirimize omuz verdiğimiz **büyük bir ailedir**. Bu ailenin her bir ferdine, bu **30 yıllık** yolculukta yanımızda olduğu için yürekte teşekkür ediyorum.

Gelin, bu güzel hikâyeyi birlikte yazmaya devam edelim.

9 Nisan'da **Anıtkabir**'de, **12 Nisan**'da **Komşuluk Günü**'nde ve yıl boyunca düzenleyeceğimiz etkinliklerde sizleri aramızda görmekten büyük mutluluk duyacağız.

Birlikte nice 30 yıllara...

Sevgi ve saygılarımla.

NİSAN AYI ÖNEMLİ GÜNLER, HAFTALAR VE OLAYLAR

Suat ILGAZ - Hanedan Apartmanı

• 1 Nisan

Kanserle Savaş Haftası

1921: İkinci İnönü Zaferi

1950: Eski başbakanlardan Recep Peker (61) hayatını kaybetti.

2018: Şair, gazeteci, oyuncu Ülkü Tamer (81) hayatını kaybetti.

2021: Sinema Sanatçısı Ekrem Bora (80) hayatını kaybetti.

• 2 Nisan

Dünya Otizm Farkındalık Günü

1840: Fransız Yazar Emile Zola dünyaya geldi.

1948: Yazar Sabahattin Ali (41) öldürüldü.

• 3 Nisan

2015: Sanatçı Kayahan (66) hayatını kaybetti.

• 4 Nisan

Dünya Sokak Hayvanları Günü

1953: Dumlupınar denizaltısı, İsveç bandıralı Naboland şilebiyle çarpışarak Çanakkale Boğazi'nda battı. Personelden 81 asker şehit oldu.

1997: Eski başbakan yardımcılarında MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş (80) hayatını kaybetti.

1968: ABD'li siyahi lider Martin Luther King (39) öldürüldü.

• 5 Nisan

Avukatlar Günü

1900: Plevne kahramanı Gazi Osman Paşa (68) hayatını kaybetti.

• 6 Nisan

Öldürülen Gazeteciler Günü

• 7 Nisan

Dünya Sağlık Günü

1964: Yeni Zelandalı sinema oyuncusu Russell Crowe dünyaya geldi.

2005: Besteci Melih Kibar (54) hayatını

kaybetti.

• 8 Nisan

1973: İspanyol ressam Pablo Picasso (92) hayatını kaybetti.

• 9 Nisan

1821: Fransız edebiyatçı Charles Baudelaire dünyaya geldi.

2012: Senaryo yazarı ve oyuncu Meral Okay (53) hayatını kaybetti.

• 10 Nisan

1845: Türk Polis Teşkilatı'nın Kurulması

1919: Boğazlıyan Kaymakamı Kemal Bey (35), asılsız Ermeni katliamı iddiaları nedeniyle idam edildi.

1950: Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Genelkurmay Başkanı, Atatürk'ün silah arkadaşlarından, Milli Mücadele Komutanı Mareşal Fevzi Çakmak (74) hayatını kaybetti.

2004: İş insanı Sakıp Sabancı (71) hayatını kaybetti.

• 11 Nisan

Dünya Parkinson Günü

• 12 Nisan

1937: Şair Abdülhak Hamid Tarhan (85) hayatını kaybetti.

1961: Sovyetler Birliği uzaya ilk insan olarak Kozmonot Yuri Gagarin'i gönderdi.

• 13 Nisan

1909: Tarihe "31 Mart Vakası" olarak geçen 2. Meşrutiyet'e karşı gerici '31 Mart' ayaklanması başladı.

1914: Şair Orhan Veli Kanık dünyaya geldi.

- **14-20 Nisan**

Şehitler Haftası

- **15 Nisan**

Dünya Sanat Günü (Leonardo da Vinci'nin doğum günü)

1931: Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti (Türk Tarih Kurumu) kuruldu.

15-22 Nisan: Turizm Haftası

1912: Titanic gemisi ilk yolculuğunda battı.

1980: Fransız yazar, düşünür Jean Paul Sartre (75) hayatını kaybetti.

- **16 Nisan**

Biyologlar Günü

1889: İngiliz sinema oyuncusu ve yönetmen Charlie Chaplin dünyaya geldi.

1916: Şair, yazar Behçet Necatigil dünyaya geldi.

- **17 Nisan**

1940: Köy Enstitüleri Yasası TBMM'de kabul edildi.

1993: Önceki cumhurbaşkanlarından Turgut Özal (66) hayatını kaybetti.

2014: Kolombiyalı Yazar Gabriel Garcia Marguez (87) hayatını kaybetti.

- **18 Nisan**

1943: Tiyatro ve sinema oyuncusu, yönetmen Zeki Alasya dünyaya geldi.

1955: Alman asıllı bilim insanı Albert Einstein (76) hayatını kaybetti.

- **19 Nisan**

1882: İngiliz doğa bilimci ve biyolog Charles Darwin (73) hayatını kaybetti.

- **21 Nisan**

1973: Yazar Kemal Tahir (63) hayatını kaybetti.

- **23 Nisan**

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

Dünya Kitap Günü

1920: TBMM açıldı.

- **24 Nisan**

1731: İngiliz yazar Daniel Defoe (71) hayatını kaybetti.

- **25 Nisan**

1940: Amerikalı sinema oyuncusu Al Pacino dünyaya geldi.

1941: Atatürk'ün yaveri, asker ve siyasetçi Salih Bozok (60) hayatını kaybetti.

- **26 Nisan**

1564: İngiliz şair ve yazar William Shakespeare dünyaya geldi.

1986: Sovyetler Birliği'nde Çernobil Nükleer Santral faciası yaşandı.

- **27 Nisan**

1981: Türk müziği sanatçısı ve besteci Münir Nurettin Selçuk (81) hayatını kaybetti.

- **29 Nisan**

Dünya Dans Günü

1916: Kut'ul Amare Zaferi.

1979: Tiyatro Oyuncusu, yönetmen ve Türk tiyatrosunun batılı anlamda kurucusu olarak kabul edilen Muhsin Ertuğrul (87) hayatını kaybetti.

NİSAN AYI FIRTINALAR TAKVİMİ

Suat ILGAZ - Hanedan Apartmanı

Değerli Dostlar,

Çok uzun yıllardan beri, belirli iklim olayları, hemen her yıl aynı tarihlerde (belki bir iki gün farkla da olsa) hiç şaşmadan tekrarlanmaktadır. Eskiler bunlara uygun isimler vermişler ve işlerini planlarken bu tarihlere dikkat etmişlerdir. Bilgisayarlar ve akıllı telefonların henüz hayatımıza böylesine yoğun bir şekilde girmediği dönemlerde, neredeyse her evin duvarlarında asılı olan **Saatli Maarif Takvimlerinde**, anılan iklim olayları gün gün yer almaktaydı.

Biz de **Çiğdemim Derneği** olarak, iş ve tatil planlamalarında komşularımızın yararlanabileceğini düşünerek her ay düzenli bir şekilde, o ay içinde beklenen fırtınaların takvimini yayınlıyoruz.

(Kaynakça: [Toprak Ana Platformu](#) ve [Turksail](#))

Fırtına Adı	Fırtına Tarihi	Gün
Kırlangıç Fırtınası	8 Nisan – 10 Nisan	2 Gün
Fırtına	9 Nisan – 10 Nisan	1 Gün
Fırtına	11 Nisan – 13 Nisan	2 Gün
Kuğu Fırtınası	16 Nisan – 19 Nisan	3 Gün
Sitte-i Sevr	21 Nisan – 27 Nisan	6 Gün
Fırtına	29 Nisan – 2 Mayıs	3 Gün

8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ

Haber

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde "Tüm kadınlar ve kız çocukları için eşit haklar, eşit adalet" temalı forum programını gerçekleştirdik.

Dünya Emekçi Kadınlar Günü, her yıl 8 Mart'ta kutlanan, kadınların siyasi ve sosyal bilincinin geliştirilmesine, ekonomik, siyasi ve sosyal başarılarının kutlanmasına ayrılan uluslararası bir gündür.

Bugün, sadece çiçeklerin ve tebriklerin paylaşıldığı bir kutlama değil; kökeninde büyük bir hak mücadelesi ve direniş hikayesi yatan sembolik bir tarihtir.

Tarihsel Kökeni: Bir Direniş Hikayesi 8 Mart'ın kökeni 19. yüzyılın sonlarına, sanayi devrimi dönemine dayanır. En yaygın kabul gören dönüm noktaları şunlardır:

- » **1857 New York Grevi:** 8 Mart 1857'de New York'ta 40.000 dokuma işçisi, daha iyi çalışma koşulları ve insanca ücret talebiyle greve çıktı. Polisin müdahalesi ve fabrikaya kilitlenen işçilerin çıkan yangından kaçamaması sonucu 129 kadın işçi hayatını kaybetti.
- » **Clara Zetkin'in Önerisi:** 1910 yılında Danimarka'da toplanan 2. Uluslararası Sosyalist Kadınlar Konferansı'nda, Alman sosyalist Clara Zetkin, 1857'de ölen işçilerin anısına 8 Mart'ın "Dünya Kadınlar Günü" olarak anılmasını önerdi ve bu öneri oy birliğiyle kabul edildi.
- » **BM Onayı:** Birleşmiş Milletler (BM), ancak 1977 yılında 8 Mart'ı "Dünya Kadınlar Günü" olarak resmen ilan etti.

Neden "Emekçi" Kadınlar Günü?

Günümüzde çoğu yerde sadece "Dünya Kadınlar Günü" olarak geçse de, Türkiye gibi birçok ülkede "Dünya Emekçi Kadınlar Günü" vurgusu devam eder. Bunun sebebi:

- » Günün politik ve sınıfsal bir temele sahip olması,
- » Kadınların iş hayatındaki hak arayışını ve ekonomik bağımsızlık mücadelesini hatırlatmasıdır.

Bugünün Önemi Nedir?

8 Mart, günümüzde şu üç temel başlık altında değerlendirilir:

1. **Farkındalık:** Kadın hakları, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet gibi konuların dünya gündemine taşınması.
2. **Kutlama:** Kadınların sanat, bilim, siyaset ve iş dünyasında elde ettiği başarıların onurlandırılması.
3. **Protesto ve Talep:** Hala devam eden ücret eşitsizliği, eğitim hakkı kısıtlılığı ve temsil eksikliği gibi sorunlara karşı çözüm talep edilmesi.

Küçük bir not: 8 Mart bir "sevgililer günü" tadında ticari bir kutlamadan ziyade, eşit haklar için verilmiş bir mücadelenin hatırlanma günüdür.

Forumda,

- Avukat Süreyya Turan - Kadın ve Adalet
- Birce Albayrak - Eşitlikte neredeyiz?
- Vecdi Seviğ - Kadın ve Medya
- Meliha Bilge - Kamusal alanlarda kadın

Konularında paylaşımlarda bulundu.

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ - TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

Değerli Komşularımız,

8 Mart 2026 tarihinde, sunuculuğunu **Umut Güven**'in üstlendiği **Birlikte Konuşalım** programında, feminist hareketin ve sivil toplumun deneyimli ismi **İlknur Üstün** ile sivil alandaki

görünmez engelleri ve dönüşüm imkanları konuşuldu. Derneğimizdeki iyi uygulamaların da paylaşıldığı bu podcast yayınına **STGM**'nin YouTube kanalından ulaşabilirsiniz.

<https://www.youtube.com/watch?v=-Mu8-fF80QY&t=66s>

Yayının yazılı metni bize neler söylüyor:

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği çoğu zaman sessizce gündelik hayatın içinde: toplantılarda sözün çoğunun erkeklerde olmasında, uzman olsak bile görüşlerimizin yeterince ciddiye alınmamasında ya da karar mekanizmalarında eşit temsilin sağlanamamasında...

- » Sivil toplumda kararları gerçekten kim veriyor?
- » Toplumsal cinsiyet eşitliği neden demokrasi meselesi?
- » Peki, sivil toplum kendi içinde eşit değilse toplumsal eşitliği nasıl savunabilir?
- » İstatistikler ne söylüyor?
- » Toplumsal cinsiyet eşitliğini neden gündem etmek zorundayız?
- » STÖ'ler cevaplıyor: Eşitliği kurarken en çok nerede zorlanıyoruz?
- » Toplumsal cinsiyet eşitliğini neden konuşmalıyız?

- » Mahallede eşitlik nasıl yaratılır? Çiğdemim Derneği anlatıyor
- » Doğru bilinen yanlışlar: Eşitlik ne değildir?
- » Toplumsal cinsiyet eşitliği için bir örnek: BİRLİKTE Modeli
- » Bu mesele sadece kadınların değil
- » İlk Adım: Bir STÖ işe nereden başlamalı?
- » Uluslararası Af Örgütü anlatıyor: Toplumsal cinsiyet odaklı bir sorun çıktığında nasıl ele almalıyız?
- » Sizin deneyiminiz nasıl?
- » Örgütünüzde toplumsal cinsiyet eşitliği için attığınız ilk adım neydi?

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği: Sivil Toplumda Güvenli ve Katılımcı Alanlar Yaratmak

Toplumsal cinsiyet eşitliği, yalnızca kriz anlarında değil, gündelik yaşamın her alanında belirleyici bir faktördür. Sivil toplum örgütleri, bu perspektifi iş süreçlerine dahil ederek hem kendi içlerinde hem de toplumsal düzeyde eşit ve güvenli alanlar yaratabilirler. Bu yazıda, **Çiğdemim Derneği** ve **Uluslararası AF Örgütü** örnekleri üzerinden, toplumsal cinsiyet eşitliğinin nasıl somutlaştırılabileceğini göreceğiz.

Çiğdemim Derneği: Mahallede Eşitlik ve Güvenli Alan Yaratmak

Çiğdem Mahallesi, Ankara'nın merkezinde yer alan ve komşuluk ilişkilerinin hâlâ güçlü olduğu bir bölgedir. Bu mahallede **30 yıldır** faaliyet gösteren **Çiğdemim Derneği**, toplumsal cinsiyet eşitliğini gündemine alarak mahallede önemli bir değişim hikayesi başlattı.

Dernek, öncelikle kendi iç süreçlerini değerlendirerek işe başladı. *"Babalık izinleri var mı? Ebeveyn destekleri sunuluyor mu? Taciz ve şiddetle mücadele belgeleri mevcut mu?"* gibi sorular sorarak mevcut durumlarını analiz ettiler. Yapılan öz değerlendirme, birçok uygulamanın sürdürülebilir olmadığını ve günlük alışkanlıklarda toplumsal cinsiyet perspektifinin yeterince hayata geçirilmediğini gösterdi.

Bu farkındalıkla dernek, özel bir toplumsal cinsiyet komisyonu kurdu ve **duyarlı sözlük** geliştirdi. Sözlük hem kavramların doğru kullanımını hem de günlük hayatta kullanılan ifadelerdeki cinsiyetçi öğelerin yerine nelerin kullanılabileceğini gösteriyor. Etkinlikler, burs duyuruları ve mahalle çalışmaları bu yaklaşımı somut olarak yansıtabilecek şekilde düzenlendi.

Günlük Alışkanlıklarda Eşitlik

Örneğin, görünmeyen işlerin paylaşımı üzerine farkındalık yaratıldı: *Kim çay koyuyor, kim bulaşıkları yerleştiriyor?* Bu soruların cevabı, kadın ve erkekler arasında daha eşit bir yük dağılımı sağladı. *"Biz hem bu konuda çalışıyoruz hem duyarlıyız ama kendimiz bile yapmıyorduk demeye başladığımız birçok konu oldu."* Bu küçük ama somut adımlar, toplumsal cinsiyet eşitliğinin günlük hayatta nasıl uygulanabileceğini gösteriyor.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği: Sadece Kadın Sorunları Değildir

Toplumsal cinsiyet eşitliği, sadece kadınlara yönelik etkinlikler veya belirli gün ve haftalarla sınırlı bir çaba değildir. **“Bu, özgürleşme ve eşit katılım için bir araçtır.”** Örgütler, politikalar, bütçe, izleme ve değerlendirme mekanizmalarıyla bu zemini kurmalı ve sürdürülebilir kılmalıdır.

Örneğin, dernek burs duyurularında LGBT+ bireylerin de başvuru yapabileceğini vurgulayan semboller kullanarak kapsayıcılığı güçlendirdi. Etkinliklerde ise toplumsal cinsiyete duyarlı kontrol listeleriyle güvenli alanların oluşturulması sağlandı. Bu yaklaşım, toplumsal cinsiyet eşitliğinin yalnızca bir kavram olmadığını, aynı zamanda hayatın her alanına entegre edilmesi gereken bir ilke olduğunu gösteriyor.

Uluslararası AF Örgütü Türkiye Şubesi: Politikalar ve Mekanizmalar

Uluslararası AF Örgütü Türkiye Şubesi, insan hakları çalışmaları yürütürken kendi içindeki toplumsal cinsiyet eşitliği mekanizmalarını güçlendirdi. Atölyelere katılım, geri bildirim sistemleri ve şikâyet mekanizmaları bu perspektifle yeniden tasarlandı.

Geri Bildirim ve Şikâyet Mekanizmaları

“Şikâyet süreçleri, tarafsızlık ve adil muamele ilkeleri çerçevesinde yürütülüyor; beyan esas alınarak sürecin gizliliği korunuyor.” Örneğin, bir aktivist grup içinde toplumsal cinsiyet eşitliği ihlali yaşandığında, sürece uzman veya bağımsız soruşturmacılar atanıyor. Yazılı raporlar, başka bir gözle tekrar değerlendiriliyor ve hem şikâyetçi hem de şikâyet edilen taraf bilgilendiriliyor. Bu mekanizmalar, politika belgelerini gerçek anlamda işler kılıyor ve örgüt içindeki güveni pekiştiriyor.

Sonuç: Zincirleri Gevşetmek

Toplumsal cinsiyet eşitliği, dili değiştirmek, görünmeyeni görünür kılmak ve günlük alışkanlıklarda uygulamakla başlar; belgeler, politikalar ve mekanizmalar ise bu sürecin sürdürülebilirliğini sağlar.

“Birimiz zincirlere vuruluyken hiçbirimiz gerçek anlamda özgür değiliz.” Örgütler ve bireyler olarak, eşit ve güvenli bir toplumsal yaşam için bu adımları atmaya devam etmeliyiz.

Toplumsal cinsiyet eşitliğini hayatın kenarından alıp merkezine taşıdığımız her adım, zincirleri biraz daha gevşeten bir eylemdir.

105 YIL ÖNCE BAĞIMSIZLIK Haber

105 Yıl Önce Mustafa Kemal:

“Hürriyet ve bağımsızlık benim karakterimdir” dedi

Mustafa Kemal, TBMM’nin açılışının birinci yıl dönümü dolayısıyla 105 yıl önce **22 Nisan 1921** günü **Hakimiyet-i Milliye** gazetesine bir demeç verdi. Sonraki yıllarda sıkça tekrarlanacak “**Hürriyet ve bağımsızlık benim karakterimdir**” sözleri bu mülakatta söylendi. Demecin verilisinin **105. yıl dönümünde** bu sözlerin yer aldığı görüşmenin tam metnini aşağıda veriyoruz.

- **Paşa Hazretleri, yarın Nisan’ın yirmi üçü... Büyük Millet Meclisi’ni geçen sene bugün**

açmıştınız. Bu tarihin çok büyük kıymeti var ve bu tarih, milli mazimizin en kıymetli

bir hatırası olacak: bu münasebetle bazı sualler sormama müsaade buyurulur mu?

- Ne sormak istiyorsunuz?

- **Geçen 23 Nisan, Meclis’in ilk açılış gününe ait hatıralarınızı ve hislerinizi sormak**

istiyorum: Paşa Hazretleri, hu hatıralar ve hisler milli tarihimiz için çok kıymetlidir:

- Peki izah edeyim.

16 Mart feci vakası üzerine artık İstanbul’a büsbütün kement vurulmuş, millet ve memleket başsız kalmıştı. Onun bağımsızlığını düşünmek ve kurtarmak için Ankara’da milli bir meclis toplamak lazım geldi. Bu kanaat üzerine lazım gelen çarelere giriştik. Böylece geçen Nisan ortalarında millet vekilleri Ankara’da toplanmaya başladı. Ancak, memleket geniş ve nakliye vasıtaları sınırlıydı. Bunun için vekillerin ulaşması da ima gecikiyor ve bu gecikme bana azap veriyordu.

Bu azap içinde bütün mesai arkadaşlarım ile gece ve gündüz dinlemeden çalışarak vaziyete ait çareleri düşünüp tatbik ile meşgul oluyordum. Milletın saflığı ve temizliği ve bağımsızlığı için beslediği aşk ve imanı yakından bildiğim için, bence bazı taraflarda alametler gösteren sapkınlık hastalığına karşı, bütün millet ve memleketi koruyacak tedbirler alınabildiği takdirde vaziyetteki vahametın bertaraf edileceğine şüphe yoktu. O esnada dahilde halkın fikirlerini zehirlemek ve hariçte dünya kamuoyunu bulandırmak maksadıyla çalışanların kullandıkları vasıtalarından birisi de doğrudan doğruya benim şahsiyetim idi; memleketimizdeki milli heyecanı, hak ve bağımsızlığı müdafaa uğrunda gösterdiği hayati kabiliyeti inkar için bu kimseler, bütün hücumlarını bana yöneltiyorlardı. Gerek millete ve gerek İstanbul’daki hükümete resmen diyorlardı ki: “**Mustafa Kemal’i tanımayınız; Mustafa Kemal’e emniyet ve itimat etmeyiniz. İtilaf devletlerinin Türkiye’ye karşı gösterdiği şiddet, onun yüzündendir.**”

Onlar böyle söylüyorlar ve ben bertaraf edildiğim takdirde, millet ve memleketin hariçten her türlü dostluğu ve iyiliği göreceğini ileri sürüyorlar, kamuoyunu bu suretle aldatmaya çalışıyorlardı. Ben bu teşebbüste ne kadar zehirli, fakat mahirane bir kasıt olduğunu bütün açıklığıyla görüyordum. Ancak milletimin üstüne konan baskı ve esaret yükünün benim yüzümden ileri geldiğini düşünebileceklerin mevcudiyetini zaman zaman düşündükçe kalbimin pek derin üzüntülerle çarptığını hissediyordum.

Hem kendimi bu üzüntüden kurtarmak hem de böyle düşünebilecekleri vehimden kurtarmak için, o güne kadar meydana getirilen tarihi vaziyetin ve bu vaziyetin o günden sonraki safhalarına ait mesuliyeti diğer bir arkadaşına bırakarak **kuşei nisyan** [unutma köşesi] ve **inzivaya çekilmenin** [yalnız kalmanın] uygun olacağını düşündüm ve bu fikrimi, o zamanlar temasımda bulunan mesai arkadaşlarımın hepsine açık ve kati bir lisanla bildirdim. Fakat arkadaşlarım, böyle bir hareketin düşman niyetlerini ve arzusunu artırmaktan başka semere vermeyeceği iddiasında bulundular.

Dahili isyan ateşi Ankara kapılarına kadar yaklaşmakta idi. Vaziyetin vahameti, mesuliyetin azameti, dehşete düşürücü bir mahiyette idi. Bu vaziyet karşısında şöyle düşündüm: Ortaya çıkan vaziyetten -her ne fikre dayanırsa dayansın- çekilmek iki suretle yorumlanabilirdi. Birincisi, tutulan işte ümitsizliğe düşmüş olmak; ikincisi, tutulan işin mesuliyetinin ağırlığına tahammül edememek. Hakikaten bu gibi yanlış zehaplar hem mukaddes maksadı zarara uğratabilir hem de bu maksat etrafında toplanan kuvvetleri dağıtırdı. Dolayısıyla arkadaşlarımla samimiyetine, milletimin azim ve imanına ve düşmanlarımızı er geç aczi itirafa mecbur edeceği hakkın-

daki kati kanaatime ve Allah'ın yardımına dayanarak eskisi gibi sonuna kadar **milli mücahedemizin şahsıma yüklediği namus ve vicdan vazifesini** yerine getirmekte devama karar verdim. Ve artık genel hareketin kanuni bir şekilde yürütülmesine başlamak gününün daha ziyade ertelenmeye de müsaadesi kalmadığından, **336 [1920] senesi Nisan'ının 23. günü** Meclis'in açılması münasip görüldü.

İşte **23 Nisan Cuma** günü, öğleden sonra takriben saat ikide Meclis binasının kapısından girerken, günlerden ve gecelerden beri bütün mevcudiyetimi işgal eden bu fikirlere ve hislere boğulmuş bulunuyordum. İçeriye girip Meclis salonunu dolduran milletvekillerinin emniyetli ve itimatlı bakışlarla bana dönmüş olduklarını gördüğüm zaman teşebbüslerimizin milletin emellerine tamamen uygunluğunu bir kere daha idrak ettim. Ve artık benimle fikir ve emelde müşterek milletin fikir ve emelini tamamen temsil eden bu kadar arkadaşla beraber çalışacağımdan dolayı büyük bir bahtiyarlık hisseyledim.

- **Paşa Hazretleri, Türk milletinin bütün aleme gösterdiği bu necip ve asil mukavemet [direnme] fikri zatı devletlerinin hatırına başta nasıl geldi? Mukavemete ait ilk düşüncelerinizi sormama müsaade buyurulur mu?**

- **Hürriyet ve bağımsızlık benim karakterimdir.** Ben milletimin ve büyük ecdadımın en kıymetli miraslarından olan bağımsızlık aşkı ile yaratılmış bir adamım. Çocukluğumdan bugüne kadar ailevi, özel ve resmi hayatımın her safhasına yakından vakıf olanlarca bu aşkı malumdur. Bence bir millette şeref, haysiyetin, namusun ve insanlığın vücut ve beka bulabilmesi, mutlak o milletin hürriyet ve bağımsızlığına sahip olmasıyla kaimdir. Ben şahsen bu saydığım vasıflara çok ehemmiyet veririm ve bu vasıfların kendimde mevcudiyetini iddia edebilmek için milletimin de aynı vasıfları taşımasını esas şart bilirim. **Ben yaşayabilmek için mutlaka bağımsız bir milletin evladı kalmalıyım.**

Bu sebeple **milli bağımsızlık** bence bir hayat meselesidir. Millet ve memleketin menfaatleri icap ettirdiği takdirde insanlığı teşkil eden milletlerden her biriyle medeniyet gereklerinden olan dostluk ve siyaset münasebetlerini büyük bir hassasiyetle takdir ederim. Ancak benim milletimi esir etmek isteyen herhangi bir milletin de bu arzudan vazgeçinceye kadar amansız düşmanıyım. Mesela: **Harbi Umumi** yerküre üzerinde infilak ettiği zaman, coğrafi vaziyet, tarihi vakalar ve siyasi dengenin zorlamaları karşısında tarafsızlığı muhafazaya imkan olmaması yüzünden Almanların bulunduğu zümreye dahil olduk; Almanlarla dost olduk. Almanlar memleketimize, ordu-muza ve hükümetimize kadar girdiler: Bunların hepsini hoş gördük; fakat Almanlardan bazıları haysiyet ve bağımsızlığımızı ihlal eden vaziyet ve tavır almaya başladıkları dakikada en evvel ve hemen, hiçbir kayıt ve şarta bakmaksızın ruhen ve hatta fiilen isyan ettim.

Bu isyanım yüzünden idi ki, **Harbi Umumi'nin** [Dünya Harbi'nin] cereyanı içinde bir seneye yakın bir zaman bu hareketimin taraftarı olmayanlarla muhalif ve düşman vaziyette kaldım. Daha sonra vaziyet icabı tekrar Suriye'de kabul ettiğim kumanda, harbin son günlerine tesadüf etti. Harbin devam ettirilmesine taraftar olmadığım gibi, harbin her fırsattan istifade ederek sona erdirilmesi lüzumuna da kani bulunuyordum ve bu kanaatimi özel ve resmi beyandan geri kalmamıştım.

Harbin neticesinin bizim için elemli olacağını tahmin ediyordum. Fakat İngilizlerin, Fransızların, İtalyanların bizim için elemli olabilecek olan bu neticeyi, memleketimizi parçalamak ve milletimizi rezil ederek ve aşağılayarak vahşi hayvanlar sürüsü haline sokmaya çalışacak kadar ileri götüreceklerini düşünemiyordum.

Rauf (ORBAY) Bey ile, Sivas,
4 Eylül 1919.

Her halde mağlup olursak cezasız ve zararsız bırakılmayacağımıza şüphe etmiyordum. Fakat insaniyet, medeniyet ve adalet düsturlarının savunucusu olmakla tanınan bu milletlerin hükümet adamları, ne zihniyet ve yaratılıştaki olurlarsa olsunlar, her halde Türkiye'nin ve Türkiye halkının tarihini, haysiyet ve mevcudiyetini, bağımsızlığını yıkmak gibi boş bir teşebbüse girişmeyeceklerini zannediyordum. Mütareke münasebetiyle **Yıldırım Orduları Grubu Kumandanı** olarak bulunduğum Adana'dan ayrılıp İstanbul'a geldiğim zaman **Mütarekename'nin [Mondros Silah Bırakışması Anlaşması]** tatbikatıyla ve onu takip edecek barışın şartlarıyla alakalı fikirlerimde etken ve etkili olan fikir ve kanaatler böyle idi.

İstanbul'da İngiliz, Fransız ve İtalyan siyasi ve askeri ricalinden bazılarıyla vuku bulan münasebetlerimde ve görüşmelerimde de daima samimiyetle bu fikirleri söylüyor ve diyordum ki: **"Harbe girmek ve harbe girdikten sonra Müttefikler zümresine dahil olmak bizim için zaruri idi. Çünkü tarafsız bırakmazdınız. Çar Rusyası sizin tarafta idi. Mağlubiyetin tabii olan icapları elbette söz konusu olur. Fakat milleti bağımsızlığından mahrum ederek imha etmek, hiçbir vakit bu icaplardan sayılamaz."**

Bütün bu temaslar, bende hayret ve şaşkınlık ile bir hakikati geliştiriyordu. Dinlediğim samimiyetsiz sözlerde gizlenen bu hakikat, düşmanların bizi mutlaka imhaya karar vermiş olmaları idi. İtilaf memurlarının, subaylarının, askerlerinin İstanbul'da en büyük müesseselerden ve mahfillerden sokaklara kadar, her yerdeki tavır ve hareketleri, tecavüzleri, tahrikleri dahi keşfettiğim bu hakikati teyit eden birer delil oluyordu.

Bu hakikate, herkesin gözü önünde cereyan eden bu tecavüzlere ve tahriklere karşı koca İstanbul içinde padişahından, hükümet ricalinden, kumandanlarından, subaylarından en son neferine kadar bir buçuk milyon can, toplu, tüfenkli, zırhlı, kırılması müşkül ve kalın zincirlerle sımsıkı bağlandıklarını anlamaksızın, şaşkınlık ve tevekkül içinde duruyordu. Ben de bu zincirle kuşatılmış ve kendime hemdert aramakla meşgul idim. O şaşkınlık ve tevekkül içindeki kütleler içinde zaman zaman müteşebbis görünen insanlar fark ediyordum. Bunlar fenalığı genel olarak hissediyorlar ve ona çare bulmak istiyorlardı. Fakat dayanak noktalarını yine İstanbul surlarının içindeki kütlede aradıklarını görüyordum. Sayısız programlar ve bu programların etrafında **esaret zincirine vurulmuş** olduklarının farkında bulunmayan yine o insanlar, zümreler, fırkalar, cemiyetler, gruplar...

Ankara, 30 Ekim 1920.

Bütün bu teşekküllerin istikameti benim ruhumdaki tecelli ile tamamen tezat teşkil ediyordu. Çünkü bu teşekküllerin hiçbirinde söz konusu olan davanın hakiki mahiyetini idrak etmiş olmak isabetini göremiyordum. En aydın sayılan insanların manda tutkunluğu ile adeta milletin bağımsızlık ruhunu yıkmak için gafilane bir çalışma ve devamlı çaba içinde çırpındıklarını hayretle görüyordum.

Ben artık şu noktaları gayet açık değerlendirebiliyordum: Düşmanlar bağımsızlığımızı imhaya karar vermişlerdir; bu hakikati millet henüz tamamıyla keşfetmemiştir. Çünkü İstanbul karanlık sisler içinde boğulmuştur. Oradaki zekalar, oradaki vicdanlar bir taraftan doğrudan doğruya düşmanın baskısı, diğer taraftan dolaylı olarak düşmanın aldatmasıyla bunalmış ve bunaltılmış bir halde idi.

Hiçbir kudret bu muhit içinde, hakiki vaziyete göre doğru hedef göstermeye muvaffak olamaz ve hedefe milleti sevk için kuvvetli bir dayanak zemini bulamazdı. Her halde hareket noktası İstanbul'un haricinde idi. Bu noktayı bulmak ve orada bütün milleti hakiki hedefe sevk etmek lazım geliyordu. Bunun üzerinde günlerce düşündüm, sınırlı bazı arkadaşlarımla fikir alışverişinde bulundum. Onlar da benimle hemfikir oldu.

Ben evvela herhangi bir suretle **Anadolu**'ya geçmek ve orada milletin fikirlerini ve hissiyatını bir defa daha yok-

lamak ve memleketin kaynaklarını takip etmek istiyordum. İstanbul' dan ayrılmam bir mesele idi. Bunun hal suretini düşündüğüm bir sırada, Anadolu'da salahiyeti oldukça geniş **ordu müfettişliğini** kabul edip etmeyeceğim yoklandı.

Tereddütsüz kabul ettim ve Anadolu'ya bu şartlar altında geçtiğim takdirde fazla hiçbir inceleme ve araştırmaya lüzum kalmaksızın düşüncelerimin en müsait bir tatbikat sahası bulabileceğine emin idim. Hemen hareket günü idi ki, İzmir'i haydutçasına işgal etmek suretiyle millete büyük bir suikast misali vermiş oldular.

Artık sarsılmaz bir surette kararımı vermiştim: Anadolu'ya gideceğim: derhal bütün salahiyet ve vasıtalarımla milleti halin hakikatinden haberdar edeceğim ve milli bağımsızlığımıza vurulmak istenen darbeye karşı mukavemet ve müdafaa vasıtalarını hazırlamaya çalışacağım. **Erkanı Harbiye-i Umumiye'de [Genel Kurmay'da]** vicdanlarına emin olduğum reislere maksadımı anlattım ve icraatımın zorluğa uğratılmaması için mümkün olan yardımlarını rica ettim.

Vapura binmeden evvel Babıali'ye uğradığım zaman Yunanlıların bu tecavüzünü gaflet içinde haber alan **Vekiller Heyeti** toplantı halinde bulunuyordu. Benim gelişimden haberdar oldukları zaman müzakerelerini tatil ederek bir kısmı yanıma geldi:

"Ne yapalım?" dediler.

"Kahramanlık gösteriniz!" dedim.

"Bunu burada nasıl yapabiliriz?" dediler, yine:

"Burada yapabildiğiniz kadarını yaptıktan sonra devam edebilmek için benim yanıma gelirsiniz» cevabını vererek ayrıldım.

Samsun'a ayak bastıktan sonra derhal memleket ve milleti yokladım; gördüm ki memleketin ve milletin eğilimleri, bağımsızlık müdafasında tereddüt edenleri utandıracak mevkiye bırakabilecek yüce bir mahiyettedir. Hakikaten iki seneden beri bütün dünyanın şahit olduğu vakalar ve hadiseler düşüncelerimde isabet ve milletin azim ve imanında hakiki sağlamlık olduğunu ispat etti. Bundan dolayı cidden iftihar etmekteyim.

Not: Yukarıdaki metin, Kaynak Yayınlarının Atatürk'ün Bütün Eserleri Cilt 11'den dergimiz için düzenlenerek alınmış ve bazı sözcüklerin karşılıkları [...] içinde verilmiştir, günümüz Türkçesine özenle aktarılmış metinleri içeren 30 ciltlik bu yayının bir bölümü Çiğdem Derneği Oğuz Tansel kütüphanesinde bulunmaktadır. Elinde bu serinin kitaplarından bulunanların armağanlarıyla kütüphanemizin bir eksikliğini giderebiliriz.

Ankara, 4 Aralık 1920.

FOTOĞRAFLARLA ÇİĞDEM MAHALLESİ

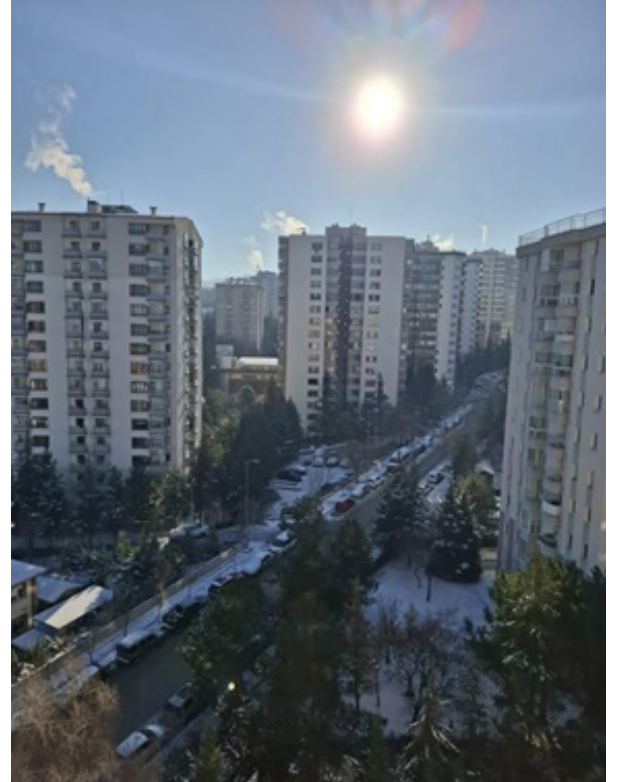
Suat ILGAZ - Hanedan Apartmanı

Çiğdemim Derneği olarak, Çiğdem Mahallesinin görsel arşivini oluşturmak amacıyla Facebook'ta kurduğumuz "FOTOĞRAFLARLA ÇİĞDEM MAHALLESİ" grubuna gönderilen fotoğraflardan bazılarını bu köşede paylaşmaya devam ediyoruz.

Halen üye sayısı 925'e ulaşmış olan söz konusu Facebook grubuna tüm komşularımızın katılımını ve kendilerinde bulunan ya da yeni çektikleri arşivlik mahalle fotoğraflarını (mümkünse yer ve tarih bilgisi ile birlikte) burada paylaşmalarını bekliyoruz.

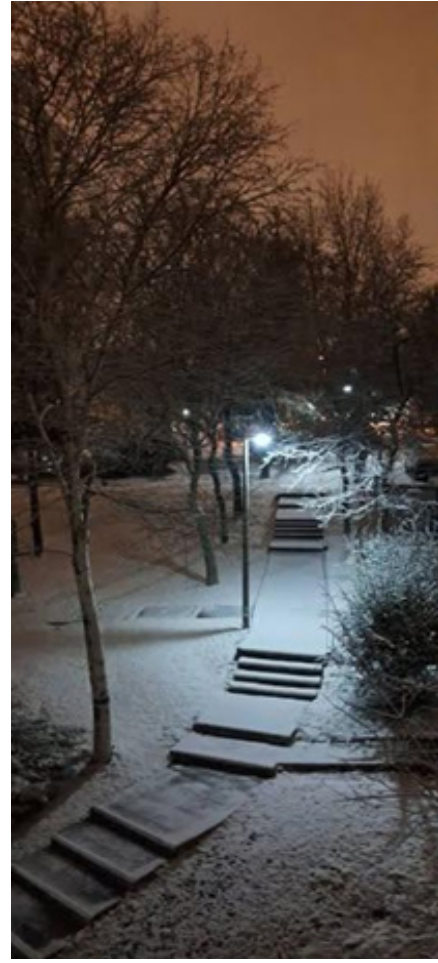
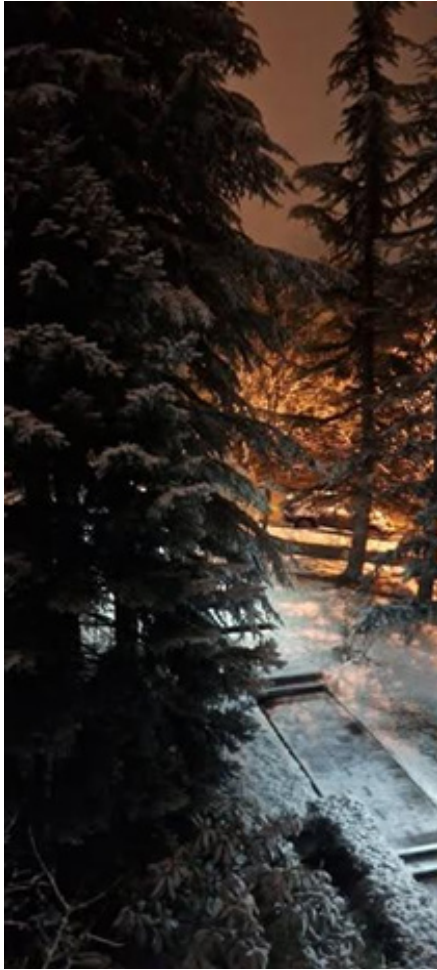
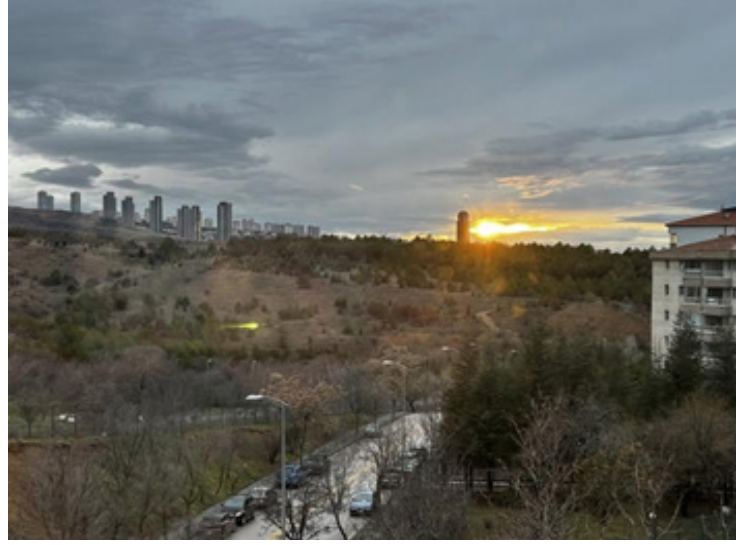

Derneğimizin maskotu Köpük'ün Sayın Fatoş Gür tarafından yapılp, 13.02.2026 tarihinde "Köpük'ümüz, canımız" notuyla paylaştığı tablosu.

Sayın Işıl Bektaş'ın "Kış güneşi..Mavikent Sitesinden 1570. caddeye bakış" notuyla 02.01.2026 tarihinde yaptığı paylaşım.

Sayın **Alev Akman**'ın "Bu akşam Başak Parkı ötesinde gün batımı" notuyla 13.02.2026 tarihinde yaptığı paylaşım.

Sayın **Asuman Pala**'nın 17.01.2026 tarihli paylaşımı.

BELEDİYE BAŞKANLARIMIZI ZİYARET

Haber

Değerli komşularımız,

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Mansur Yavaş ve Çankaya Belediye Başkanımız Sayın Hüseyin Can Güner'i makamlarında ziyaret ederek **30.Yıl** kutlamalarımız hakkında bilgi verip desteklerini istedik.

Her iki belediye başkanımız da müsaitlik durumlarına göre **12 Nisan'da** düzenleyeceğimiz **30.Yıl Komşuluk Günü Panayırımıza** katılacaklarını ifade ettiler ve her türlü desteği vereceklerini söylediler.

İki ziyarette de mahallemizle ilgili çeşitli konularda görüş alışverişinde de bulunduk.

Sıcak karşılama ve samimi sohbetlerinden dolayı iki belediye başkanımıza da teşekkür ediyoruz.

ÇİĞDEM'DE BAYRAMLAŞTIK

Suat ILGAZ - Hanedan Apartmanı

Bir **Ramazan Bayramı**'nı daha geride bıraktık. Ülke genelinde bayramlar eski anlam ve önemini giderek kaybediyor olsa da, mahalleli olma kültürünü ve iyi komşuluk ilişkilerini geliştirmeyi amaç edinmiş olan **Çiğdemim Derneği**, bayramların eskimemesi için **Çiğdem Mahallesi**nde yine bir geleneksel bayramlaşma buluşması düzenledi. Bunun için günler öncesinden, **"bayramın 3. günü öğleden sonra saat 3'te, dernekte (33 D)"** bayramlaşılacağı haberi, e-posta ve sosyal medya mesajlarıyla mahalle sakinlerine duyuruldu.

Havanın serin ve yağışlı olması nedeniyle bu kez dernek bahçesinde değil **Kültürevi**'nde bir araya geldik. Daha sabahtan salon düzenlenmiş; ikramların sunulacağı masalar konmuş, konukların oturması için sandalyeler sıralanmıştı. Evlerde hazırlanan poğaçalar, kurabiyeler, kekler ile bazı komşularımızın getirdiği baklava ve meyvelerle bir açık büfe hazırlandı.

Saat 14.30'dan itibaren misafirler gelmeye başladı. Tıpkı anılarımızda kalmış bayramlaşmalardaki gibi her gelen, orada bulunanların bayramını kutluyor, ellerini sıkıp, halini hatırını soruyordu. Derneğimizin yaşı en büyük üyesi **Önder Yıldırım**, elini öpüp bayramını kutlayan genç ve en dinamik üyemiz, Dernek Başkanı **Fatih Fethi Aksoy**'a sembolik olarak bayram harçlığı verdi. Bayramların geleneksel âdeti olduğu üzere konuklara kolonya, çikolata ve bayram şekeri ikram edildi.

Bu arada derneğin ikramı çaylar da demini almıştı. Tavşan kanı çaylar eşliğinde, ikramlar afiyetle yenirken keyifli bayram sohbetleri çoktan başlamıştı.

Çiğdemim Derneği'nin bayramlaşmasında oyun olmaz mı hiç? Birazdan **Ankara havaları** eşliğinde komşularımız bu işteki maharetlerini ortaya koydular.

Saatler 17.00'yi gösterdiğinde, zamanın nasıl da bu kadar çabuk geçtiğini hiçbirimiz anlayamamıştık. Salonu el birliğiyle topladık, bir sonraki bayramda buluşma sözü vererek istemeye istemeye dağıldık.

Biz **Çiğdem Mahallesi** sakinleri olarak, **Çiğdemim Derneği** sayesinde yine eski bayramlar tadında güzel ve keyifli bir bayramlaşmayı hep birlikte yaşadık.

ŞİİR GECESİ

Haber

Değerli komşularımız,

Dünya Şiir Günü etkinliği kapsamında, **25 Mart'ta Çiğdemim Derneği'nin** düzenlediği özel bir gecede **Çankaya Belediyesi Hasan Ali Yücel salonunda** komşularımızla birlikte **Alp Arslan** ve **Çetin Gül'ün** sunumu eşliğinde şiir ve müzik ziyafeti yaşadık. **Alp Arslan**, Erzincan Kemaliye doğumlu olup, Ankara'da eğitimini tamamlamış ve 90'lı yıllarda tiyatro eğitimi almış bir şairdir. Şiirlerinde günlük yaşamın dilini kullanmayı tercih eden, serbest tarzda eserler üreten **Alp Arslan**, "**Hadsiz Şiirler**" adlı kitabıyla eserlerini okuyucularla paylaşmaktadır. Kitap, QR kodlarıyla sesli şiir deneyimi sunarak, şiirin modern teknolojiyle buluşmasına örnek teşkil etmektedir.

Alp Arslan'ın şiire yaklaşımı, kelimelere yeni anlamlar kazandırma ve okuyucuyu ruhsal olarak doyurma üzerine kuruludur. Şiirlerinde, halkın yaşamına, geleneklerine ve bireysel deneyimlerine yer vererek **hem toplumsal hem de bireysel bir ayna** sunar. Etkinlik sırasında sunum yapan **Çetin Gül** ise, şiirlerinde sadece aşkı değil, günlük yaşamın ve toplumun küçük detaylarını da yansıttığını vurguladı. Şiirler, eski mahalle kültürünün özlemi, bireyin mahrem duyguları ve halkın ortak kaderiyle bütünleşerek dinleyiciye dokunur.

Etkinlik, **müzik ve şiirin** iç içe geçtiği bir yapıdaydı. Dinleyiciler, şiirlerin seslendirilmesiyle hem duygusal bir yolculuğa çıkarıldı hem de sosyal ve toplumsal temaların altı çizildi. Şair, şiirin toplumsal olaylarla, insan ilişkileriyle ve bireysel deneyimlerle nasıl harmanlandığını, romantizmi

bir kaçış değil, teselli durağı olarak nasıl sunduğunu örneklerle açıkladı. Öğretmenlere yönelik şiirler de sunulurken, geçmişe dair anılar ve toplumsal eleştiriler de şiirlerin içinde yer aldı. Şiirler, platonik aşklardan eski sevgilere, bireysel sırların ve duygusal deneyimlerin paylaşılmasına kadar geniş bir yelpazeyi kapsadı.

Gecede şiir ve müzik bir arada sunulurken izleyiciler hem duygusal hem de kültürel bir deneyim yaşadılar. **Şiirlerin söz ve ritmi**, halkın yaşamından ve bireysel deneyimlerden ilham alarak, çağdaş bir sunumla birleşti. Katılımcılar hem geçmişe hem bugüne dair izler taşıyan şiirleri deneyimleyerek, şiirin toplumsal hafıza ve bireysel duygu dünyasında nasıl bir rol oynadığını gözlemleme fırsatı buldular. Etkinlik, şiir ve müziğin birleştirici gücünü, kültürel hafızayı ve bireysel duygusal deneyimleri bir araya getirerek izleyicilere sunmuş oldu.

KÜÇÜK HAYVANLARDA KARDİYOLOJİK TANI, TEDAVİ VE PRATİK REHBER

H. Fatoş GÜR - Dünya1 Vadi Sitesi

Değerli Komşularım,
Modern veteriner tıbbı, hastalıkları yalnızca teşhis etmekle kalmayıp, hastayı tüm fizyolojik ve patolojik süreçleriyle birlikte değerlendirmeyi gerektirir. Günümüzde gelişmiş tanı yöntemleri ve tedavi seçenekleri sayesinde küçük hayvanlarda birçok hastalık erken dönemde tespit edilebilmekte ve başarıyla yönetilebilmektedir. Bu yazı, özellikle kedi ve köpeklerde sık görülen kalp hastalıklarını ve pratik takip yöntemlerini ele almaktadır.

1. Küçük Hayvan Kardiyolojisi: Sessiz İlerleyen Tehlike

Kedilerde Kalp Hastalıkları

Kediler, hastalıklarını gizleme konusunda oldukça başarılıdır. Bu nedenle dışarıdan sağlıklı görünen bir kedide bile ciddi kalp hastalıkları bulunabilir.

En yaygın hastalık:

Hipertrofik Kardiyomiyopati (HCM)

Kalp duvarları kalınlaşır

Kalbin gevşemesi zorlaşır

Uzun süre belirti vermeyebilir

En önemli klinik bulgular:

Nefes darlığı (dispne)

Karın kaslarının solunuma katılması (abdominal solunum)

Ani kötüleşme

Önemli bilgi: Kedilerde öksürük genellikle kalp hastalığından değil, solunum yolu hastalıklarından kaynaklanır.

Evde Hayat Kurtaran Takip: Uyku Solunum Hızı (USH) Kedinizin kalp sağlığını takip etmenin en pratik yolu:

Nasıl yapılır?

Kedi derin uykudayken gözlemleyin

Göğüs hareketlerini sayın

Değerler:

< 30/dk → Normal

30–40/dk → Takip edilmeli

40/dk → Acil veteriner kontrol

Tanı Yöntemleri

Ekokardiyografi (EKO) → Altın standart

NT-proBNP testi → Kalp stresini gösterir

Radyografi → Vertebral Kalp Skoru (VKS < 8 normal)

Aortik Trombo-Embolizm (ATE)

Ani gelişen ve hayati tehdit eden bir durumdur.

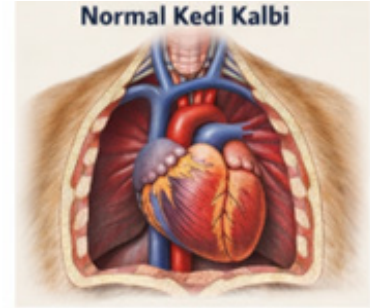
Belirtiler:

Arka bacaklarda felç

Soğuk ve solgun patiler

Nabız kaybı

Köpeklerde Kalp Hastalıkları

En önemli hastalıklardan biri:

Dilate Kardiyomiopati (DCM)

Tedavi:

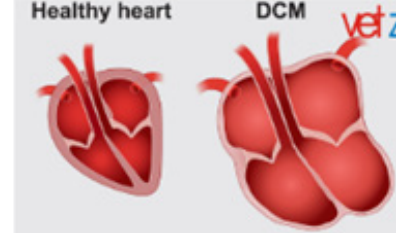
Taurin, Karnitin, CoQ10

ACE inhibitörleri

Diüretikler

Acil değerlendirme:

T-FAST ile hızlı torasik değerlendirme yapılır.

2. Böbrek Hastalıkları ve Metabolik Problemler

Böbrek Yetmezliği

Özellikle yaşlı hayvanlarda yaygındır.

Tanı:

GFR (altın standart)

Yeni belirteçler: Sistatin C, NGAL

Tedavi:

Sıvı tedavisi

Diyaliz (ileri vakalarda)

Diyabetik Ketoasidoz (DKA)

Hayatı tehdit eden bir durumdur.

Belirtiler:

Yüksek kan şekeri

Ketozis

Asidoz

Takip:

Sürekli glikoz ölçüm sistemleri (HGMS)

Kardiyorenal Sendrom

Kalp ve böbrek arasında çift yönlü bir ilişki vardır.

Kalp hastalığı → Böbrek hasarı

Böbrek hastalığı → Kalp yükü artışı

Bu nedenle iki sistem birlikte değerlendirilmelidir.

3. Enfeksiyöz Hastalıklar ve Zoonozlar

Evcil hayvan popülasyonundaki artış, zoonotik hastalık risklerini de beraberinde getirmektedir.

Önemli Hastalıklar:

Dermatofitozis (Ringworm) → İnsanlara bulaşabilir

Kedi Lösemi Virüsü (FeLV)

Bağışıklık baskılanması

Lenfoma riski

Tedavi desteği:

İmmünmodülatörler (interferon vb.)

4. Sonuç: Proaktif ve Entegre Veteriner Yaklaşımı

Veteriner hekimlikte başarı:

Klinik muayene

Laboratuvar testleri

Görüntüleme yöntemlerinin birlikte kullanılması

Özellikle küçük hayvanlarda:

Erken teşhis = Daha uzun ve kaliteli yaşam

Bilginizi Test Edin**1. Kedilerde kalp yetmezliğinin en yaygın belirtisi nedir?**

Cevap: Nefes darlığı (dispne) ve abdominal solunum

2. Evde kalp sağlığını takip etmenin en pratik yöntemi nedir?

Cevap: Uyku veya dinlenme halindeki solunum hızını saymak

3. Aortik trombo-embolizmde ne görülür?

Cevap: Arka bacaklarda soğuma, renk değişimi ve felç

4. Kalp hastalığının kesin tanısında en güvenilir yöntem nedir?

Cevap: Ekokardiyografi

5. NT-proBNP testi neyi gösterir?

Cevap: Kalp kası stresi ve gerilimi

6. Kedilerde kalp hastalıkları ile ilgili yanlış ifade nedir?

Cevap: Kedilerde öksürük genelde kalp hastalığına bağlıdır

7. Kedilerde normal vertebral kalp skoru (VKS) nedir?

Cevap: 8 vertebradan küçük (VKS < 8)

8. Kedilerde en sık görülen kalp hastalığı nedir?

Cevap: Hipertrofik Kardiyomiyopati (HCM)

9. Kötü prognoz göstergesi hangisidir?

Cevap: Hipotermi (düşük vücut ısısı)

Kaynaklar

<https://www.msdsvetmanual.com/circulatory-system/cardiomyopathy-in-dogs-and-cats/dilated-cardiomyopathy-in-dogs-and-cats>

<https://veterinarypartner.vin.com/default.aspx?pid=19239&meta=1/span&catId=254057&id=4952598&ind=805&objTypeID=1007>

<https://vcahospitals.com/know-your-pet/heart-disease-in-dogs>

<https://www.morrisanimalfoundation.org/article/understanding-heart-disease-cats-and-dogs>

<https://www.vet.cornell.edu/pets-get-heart-disease-too>

<https://lbah.com/feline/heart-diseases-and-their-treatment/>

<https://www.dvm360.com/view/common-heart-diseases-in-cats-and-dogs>

<https://careplusvn.com/en/7-common-cardiovascular-diseases-and-typical-symptoms>

Veteriner Klinik Bilimler Rehberi (Dijital Arşiv): [DOI: 10.5281/zenodo.18134056](https://doi.org/10.5281/zenodo.18134056)

Veteriner İç Hastalıklarında Güncel Yaklaşımlar II (Dijital Arşiv): [DOI: 10.5281/zenodo.13994546](https://doi.org/10.5281/zenodo.13994546)

Kardiyorenal Sendrom (Kardiyolog Perspektifi): <https://www.vin.com/doc/?id=8249876>

TGM Global Evcil Hayvan Bakımı Anketi 2023: <https://tgmresearch.com/tgm-global-pet-care-survey.html>

APPA Ulusal Evcil Hayvan Sahipleri Raporu (2023–2024): <https://americanpetproducts.org/news/the-american-pet-products-association-appa-releases-2024-dog-and-cat-owner-insight-report>

SAĞLIK SÖYLEŞİSİ - GÖZ SAĞLIĞI

Haber

Değerli Komşularımız,

11 Mart 2026 Çarşamba akşamı eski **Çiğdem Mahallesi** sakini ve **Hacettepe Üniversitesi Göz Hastalıkları Anabilim Dalı** öğretim üyesi olan sayın **Olcay Tatar** ile **Çankaya Belediyesi Hasan Ali Yücel salonunda**, komşularımızın yoğun ilgisi ile bir söyleşi gerçekleştirdik.

Olcay Hanım, **Ankara Fen Lisesi** yıllarından başlayan yolculuğunu, **Almanya'da** geçirdiği uzun akademik dönemi ve yurda dönüş özlemi ile geri dönüşünü anlatarak, göz sağlığının önemini gündelik hayatla ilişkilendirdi ve uzman açıklamaları ve bilgiler üzerinden, **göz sağlığını korumanın yollarını, sık karşılaşılan hastalıkları ve erken teşhisin önemini** kolay, anlaşılır bir dille bizlerle paylaştı. Aşağıda, bu söyleşi ile ilgili kısa bir özet sunuyoruz. Söyleşinin tamamını, <https://www.youtube.com/watch?v=jqTrSEotHIY&t=21s> adresindeki YouTube kanalımızdaki videoda bulabilirsiniz.

Göz Sağlığımızı Korumanın Önemi ve Deneyimlerden Yola çıkarak Öğrenmek

Hepimiz gözlerimizin ne kadar değerli olduğunu biliriz; ancak günlük koşuşturma içinde onları yeterince önemsemeyebiliyoruz.

Gözlerimiz, hayatımızı en doğrudan etkileyen organlarımızdan biridir. Sağlıklı gözler, sadece iyi görmemizi sağlamakla kalmaz; aynı zamanda yaşam kalitemizi de yükseltir. **Olcay Hanım**, deneyimlerinden hareketle göz sağlığını korumanın birkaç temel yolunu bizlere anlatıyor. Bunlardan ilki, **düzenli göz muayenesi** yaptırmaktır. İnsanlar genellikle sadece görmede sorun olduğunda doktora başvurur. Oysa erken dönemde fark edilen küçük problemler, ileride daha büyük sorunlara dönüşmeden önlenabilir.

Bir diğer önemli nokta, **doğru beslenme** ve **yaşam alışkanlıklarıdır**. Gözlerimizin sağlığı, genel vücut sağlığımızla yakından ilgilidir. Vitamin ve minerallerden zengin bir beslenme, özellikle **A vitamini** açısından zengin yiyecekler, gözlerimizin dayanıklılığını artırır. Ayrıca bilgisayar, telefon ve televizyon ekranlarına uzun süre bakarken **düzenli molalar vermek**, göz yorgunluğunu azaltmak açısından çok önemlidir.

Olcay Hanım'ın anlattığı bir diğer değerli deneyim ise göz sağlığı ve yaşam tecrübesinin birbirini nasıl desteklediğidir. Yaş aldıkça insanın **"gönül gözü"** açılır; yani sadece gördüğümüz şeyleri değil, daha derin olanı, hayatın inceliklerini de fark ederiz. Bu farkındalık, gözlerimizi ve genel sağlığımızı daha bilinçli korumamıza yardımcı olur.

Göz sağlığımızı korumanın bir diğer yönü de **hastalıkların erken teşhisidir**. Katarakt, glokom gibi hastalıklar genellikle belirti vermeden ilerler. Düzenli kontroller sayesinde bu hastalıklar erken dönemde tespit edilip tedavi

edilebilir. **Olca Hanım**, hastalarına ve komşularına, göz sağlığı konusunda küçük ama etkili alışkanlıklar kazandırmanın ne kadar değerli olduğunu her zaman vurguluyor.

Son olarak, göz sağlığı sadece fiziksel bir konu değil, aynı zamanda **yaşam kalitesini artıran bir zenginliktir**. Gözlerimizle gördüğümüz dünya, bizlere güzellikleri, sevinçleri ve hayatın anlamını gösterir. Bu nedenle gözlerimize iyi bakmak hem kendimize hem de sevdiğimizlere yapabileceğimiz en değerli yatırım olur.

Özetle, göz sağlığını korumak için yapmamız gerekenler aslında çok basit ama etkili adımlardır:

- *Düzenli göz muayenesi yaptırmak*
- *Sağlıklı ve vitamin açısından zengin beslenmek*
- *Ekran başında uzun süre kalmamak ve gözleri dinlendirmek*
- *Erken teşhise önem vermek*

Unutmayalım ki, gözlerimiz sadece dünyayı görmek için değil, hayatı dolu dolu yaşamak için de bize eşlik eder. Olca Hanım'ın deneyimleri ve bilgilerinden öğrendiğimiz gibi, küçük önlemlerle büyük fark yaratabiliriz. **Gözlerimize ve genel sağlığımıza gösterdiğimiz özen, yaşam kalitemizi ve mutluluğumuzu artırır.**

BAYRAM YA DA BADEM DÜŞÜ

Vecdi SEVİÇ- Gökkuşığı Sitesi

Bir bayramı daha geride bıraktık. Her zamanki gibi bayramın üçüncü günü saat 3.00'de **Çiğdemir Kültür Evi**'nde buluştuk, bayramlaştık. **Dostların sofrasına** ortak olduk, çaylarımızı yudumladık. Geçmişin bayramlarını anımsadık, büyük aile olduğumuzun zevkine vardık.

Vedalaşmamızın hemen ardından içimdeki ses bir eksikliğin varlığını haber vermek ister gibiydi. Belleğimi zorladım. Yazar **Ayfer Tunç**'u anımsadığımda eve gelmiştim. **"Bir Maniniz Yoksa Anneler Size Gelecek"** kitabında *"70'li yılların başlarında bayram ziyaretlerinde misafire likör ikram etme geleneği hâlâ yaşıyordu"* demiyor mu idi?

Haziran ayının ilk günü **Sinan Kayagil** komşumuzun sunumuyla **Kapak Kızı** romanı üzerine sohbet edeceğimiz **Tunç**'un evinde de **"o yılların değerli eşyaları arasında"** **"büfede"** yerini bulmuş **"ince boyunlu bir şişe ile altı minik kadeh"** aklıma geldi. Bizde dolabın bir köşesinde küskün küskün köşeye saklanmış yaşı yarım yüzyılı çoktan doldurmuş kadehlere uzandım, yerlerinden çıkarttım. Bunların içine konulacak likör nerede? Geçen yıl ağaçlar çiçekteyken vuran soğuk likör yapmamızı engellemiştii.

Liköre özlemimi yudumlayarak değil okuyarak gidermeye karar verdim. Kitaplıktaki bildiğimiz mis kokulu likörlerden yoktu ama onların nasıl yok olduğundan söz eden bir kitap vardı: **"Tekel'in Nesi Kaldı?"** yazarı, yıllarını **Tekel'e** hizmetle geçirmiş **Kerim Yanık**. Kitabını aldım, aradığım sayfayı bulmam zor olmadı. Önce Malatya'da geçen çocukluk bayramlarından anılarının olduğu satırlarla başladım:

"Bize bayram ziyaretine gelenlere, annemin özenle hazırladığı Türk kahvesi ve beyaz badem şekerleri eşliğinde ikram ettiği likörleri anımsıyorum: Renk cümbüşü Türk likörleri. Genellikle muz ve nane likörleri gözlerimin önüne geliyor. Gaz lambalarına benzeyen, geniş karınlı, uzun boyunlu şişelerdeki likörleri..."

Önce eksikliği buldum sandım, ama yine bir eksik var gibiydi. Kitabı hızla karıştırmaya devam ettim. 79. sayfanın sağ üst köşesinde iki adet karayemiş fotoğrafının yanında 1954 yılında Cumhuriyet gazetesinde yayımlanmış yazıdan alıntıyı okudum: *"Yetiştirdiğimiz karayemiş ağacında asit siyanitrik esansı vardır. Güzel bir acıbadem kokusu verir..."* Bu sözler o tarihlerde İstanbul Mecidiyeköy'de bulunan **Tekel Likör ve Kaynak Fabrikası**'nın Müdürü **Cafer Özsezen'e** aitti.

Evet, tamam şimdi oldu. Düşlediğim bayram likörü ama herhangi bir likör değil, **acıbadem likörü**. Mahallemizde bir adet acıbadem ağacı var. Nerede mi? **Şampiyon Melekler Parkı**'nda. Geçen yıl tarımsal don nedeniyle meyve vermedi. Bu yıl verirse sakın yemeğe kalkmayın, meyvesi siyanürlü. Acı lezzetine kanıp birkaç tane yerseniz zehirlenirsiniz.

12 Eylül darbesi sonrası kurulan ilk hükümette **Gümrük ve Tekel Bakanı** olarak görev yapan **Recai Baturalp Paşa**, sonraki yıllarda da **Tekel'de** Yönetim Kurulu üyesi olmuştu. Aynı yıllarda **Mecidiyeköy Fabrikası Müdürlüğü** görevinde kitabın yazarı **Yanık** bulunuyordu. **Baturalp Paşa**, fabrikayı ziyaret ettiği günlerden birinde Fransızların **Amaretto** markalı çok sevilen acıbadem likörünü **Kerim Bey'e** verdi, *"üretimimize neden bunu katmayalım?"* dedi.

Uzun bir deneme ve tadım sürecinden sonra **Tekel'in acıbadem likörü** de piyasaya çıktı. Satışta **Tekel'in** on yedi likör türü arasında üçüncü sıraya yerleşti. Bu sıralamada **muz ve nane likörleri** önde gitmeye devam etti. *"Tekel'in Nesi Kaldı?"* sorusunun hüzün verici yanıtı likörler için de geçerli oldu: Hiçbir şeyi...

Tekel likörlerini dünyanın diğer likör türlerinden farklı kılan alkolün meyve esansı ile değil, kendisiyle lezzetlendirilmesi idi. Geçen yüzyılın ortalarında liköre lezzet veren vişne Kütahya'dan, ahududu İstanbul Tarabya'daki bahçelerden, kayısı Konya Ereğli'de yetiştirilen Tokaoğlu cinsi olandan, portakal Dört Yol'dan, mandalina Bodrum'dan, muz Anamur'dan, çilek İstanbul Arna-

vutköy'den seçilerek getirilirmiş.

Eksikliği bulmuştum ama yine de içimi bir şeyler kurcalıyordu. Likörün aklıma gelmesini tetikleyen ne idi? Sadece bayram ve likör ikilemesi mi? Dernek bahçesinden çıkıp karşı kaldırıma doğru... Karşı kaldırım? **Can Yücel Parkı.**

“Çağla diye dallara üşüşen çocuklar kadar çocuktur

Çağlalar ki onlar bademin yeşile çalan çocukluğu

Dolanır dururlar çingene sofralarının çergilerinde.”

Dizeleri **Can Yücel**'in değil mi?

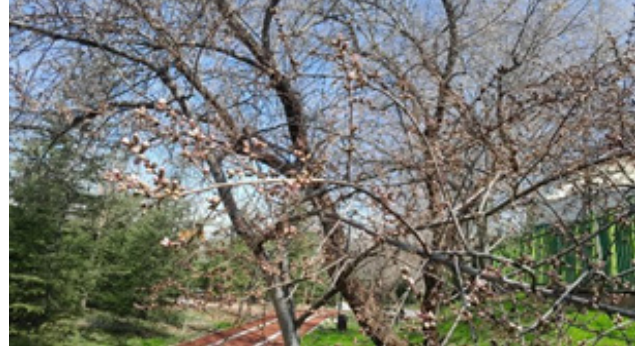
İşte sağda kütüphane, **Çiğdemim Derneği Oğuz Tansel Kütüphanesi.**

“Badem çiçeklerinin kokusunda

Uyanıyor kuşlar tomurcuklarla.”

Bu dizeler de **Oğuz Tansel**'in...

Eksikler sadece kutlama masamızda değilmiş, mahallemizde seyrek gördüğümüz bir ağaç var: **Badem ağacı. Şampiyon Melekler Parkı**'ndaki ağacı fark edenlerimiz çok azdır. Bu yazıyı tamamladığım 27 Mart günü tomurcukları yeni patlamaya başlamıştı.

Bizim parklarımızda, **Albert Camus**'un, *“Ben Cezayir'de otururken, kış konusunda hep sabırlı davranırdım, çünkü, bilirdim ki, bir gecede, soğuk ve temiz bir şubat gecesinde, Consuls Vadisi'nin badem ağaçları ak çiçeklerle kaplanacaktı”* satırlarını anımsatacak badem ağaçlarını çoğaltmalıyız.

Badem kokusu veren karayemişin ağacını 13 Mart günü **Oğuzcan Akkuş**'un anısını yaşattığımız parkımıza ekmiştik.

Şimdi de **Ceyhun Atuf Kansu**'nun,

“Hazzı kanımın her hücreğine işleyen.

Ve ılık badem kokularıyla başlayan,

Yaz akşamlarının koynunda yattım.”

dizelerini anımsayarak **Can Yücel Parkı**'na, badem fidanları dikelim ne dersiniz?

Son bir anımsatma: 2026, Can Yücel'in 100. doğum yıldönümü...

ÜSKÜP: HAFIZANIN, KİMLİĞİN VE ZAMANIN KESIŞTİĞİ ŞEHİR

Muratcan IŞILDAK- Çukurambar Mahallesi

Balkanlar'ın kalbinde, Vardar Nehri'nin iki yakasında kurulu **Üsküp**, yalnızca bir başkent değil; tarihsel hafızanın, kültürel sürekliliğin ve kimlik inşasının iç içe geçtiği bir medeniyet sahnesidir. Yüzyıllar boyunca Roma'dan Bizans'a, Osmanlı'dan Yugoslavya'ya uzanan farklı siyasi ve kültürel dönemlerin izlerini taşıyan şehir, bu çok katmanlı geçmişi bugünün gündelik hayatına taşımayı başarmıştır. **Üsküp**'ü anlamak, aslında Balkanlar'ın tarihsel serüvenini anlamaktır.

Taş Köprü'nün İki Yakası: Sembol ve Gerçeklik

15. yüzyılda Osmanlı döneminde inşa edilen **Taş Köprü**, şehrin en güçlü sembolüdür. Bu köprü yalnızca Vardar'ın iki yakasını değil, aynı zamanda farklı dönemleri, kimlikleri ve anlatıları birbirine bağlar. Bir yanda **Eski Çarşı**'nın taş sokakları ve Osmanlı mirası; diğer yanda modern meydanlar, anıtlar ve yeni mimari projeler yer alır. Bu mekânsal karşıtlık, **Üsküp**'ün hem tarihsel sürekliliğini hem de dönüşümünü gözler önüne serer.

Şehrin yukarısında konumlanan **Üsküp Kalesi** (Kale), Roma döneminden itibaren stratejik önem taşıyan bir noktadır. Buradan bakıldığında görülen panorama, yalnızca bir şehir manzarası değil; yüzyılların üst üste binmiş hikâyesidir.

Osmanlı Mirası ve Muhafaza Edilen Türk Kimliği

Üsküp, yaklaşık beş asırlık Osmanlı hâkimiyeti boyunca Balkanlar'daki en önemli şehir merkezlerinden biri olmuştur. Bu dönemde inşa edilen camiler, hanlar, hamamlar ve çarşı kültürü, şehrin fiziksel kimliğini şekillendirmiştir. Bugün **Eski Çarşı**'da dolaşırken **Kurşunlu Han**, **Çifte Hamam** ve özellikle **Mustafa Paşa Camii** gibi yapılar, bu tarihsel sürekliliğin canlı tanıklarıdır.

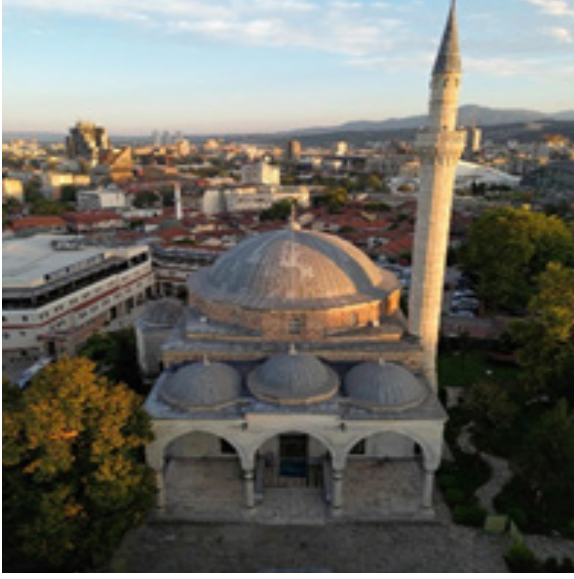
Ancak **Üsküp**'ün Türk kimliği yalnızca mimari eserlerde değil, toplumsal hafızada ve kültürel yaşamda da muhafaza edilmiştir. Yüzyıllar boyunca şehirde varlığını sürdüren Türk toplumu, dilini, geleneklerini ve kültürel alışkanlıklarını korumayı başarmıştır. Türkçe eğitim veren kurumlar, kültürel dernekler ve edebî çalışmalar, bu kimliğin kamusal alanda görünürliğini sürdürmesine katkı sağlamaktadır. **Üsküp**, Balkan coğrafyasında Türk kimliğinin tarihsel süreklilik içinde yaşadığı nadir merkezlerden biridir.

Bu kimlik, yalnızca etnik bir aidiyet değil; aynı zamanda ortak tarihsel tecrübenin bir yansımasıdır. Kahvehanelerde konuşulan dil, mutfakta pişen yemekler, bayram gelenekleri ve gündelik hayatın ritmi, Osmanlı sonrası dönemde dahi kültürel sürekliliğin izlerini taşır. **Üsküp**, bu anlamda geçmişini silmeden modernleşmeye çalışan bir şehirdir.

1963 Depremi: Yıkım ve Yeniden İnşa

26 Temmuz 1963'te meydana gelen büyük deprem, **Üsküp**'ün fiziksel dokusunu neredeyse tamamen değiştirmiştir. Şehir ağır bir yıkım yaşamış, ancak bu felaket aynı zamanda uluslararası dayanışma ve modern şehir planlaması açısından yeni bir başlangıç olmuştur. Japon mimar **Kenzo Tange**'nin katkılarıyla şekillenen yeniden inşa süreci, **Üsküp**'e modernist bir kimlik kazandırmıştır.

Bu yeniden yapılanma, kentin belleğinde bir kırılma noktasıdır. Osmanlı ve erken dönem yapılarının bir kısmı korunurken, şehir merkezinde yeni bir mimari anlayış ortaya çıkmıştır. Böylece **Üsküp**, tarihsel miras ile modern planlamanın yan yana var olduğu özgün bir kentsel yapıya kavuşmuştur.

Kimlik, Siyaset ve Kamusal Alan

Son yıllarda şehir merkezinde gerçekleştirilen büyük ölçekli mimari projeler ve anıtlar, **Üsküp**'te kimlik tartışmalarını yeniden gündeme taşımıştır. **Makedonya Meydanı**'ndaki anıtlar ve heykeller, ulusal hafıza inşasının mekânsal yansımaları olarak değerlendirilir. Bu durum, **Üsküp**'ü yalnızca bir turistik destinasyon değil; aynı zamanda siyasal sembolizmin somutlaştığı bir alan haline getirir.

Bu çok katmanlı kimlik yapısı içinde **Türk toplumu, Arnavut toplumu ve Makedon toplumu** bir arada yaşamaktadır. Farklı

dillerin kamusal alanda duyulması, kültürel etkinliklerin çeşitliliği ve dini yapıların yan yana varlığı, şehrin çoğulcu karakterini güçlendirir. **Üsküp**'ün ruhu, bu birlikte yaşama kültüründe saklıdır.

Akademik ve Entelektüel Atmosfer

Üsküp, yalnızca tarihsel bir merkez değil, aynı zamanda akademik bir buluşma noktasıdır. Şehirdeki üniversiteler ve araştırma merkezleri, Balkan çalışmaları, siyaset bilimi ve kültürel araştırmalar alanında önemli üretimler gerçekleştirmektedir. Genç nüfusun dinamizmi, şehre canlı bir entelektüel atmosfer kazandırır.

Bu yönüyle **Üsküp**, geçmişin muhafaza edildiği bir açık hava müzesi değil; yaşayan, tartışan ve dönüşen bir kenttir.

Doğal Çevre ve Yaşam Ritmi

Şehrin hemen dışında yer alan **Matka Kanyonu**, **Üsküp**'ün doğal güzelliklerinin en çarpıcı örneklerinden biridir. Dağlarla çevrili coğrafya, kente hem estetik bir derinlik hem de nefes alan bir yaşam alanı sunar. Vardar kıyısında gün batımını izlemek, şehrin temposunu ve dinginliğini bir arada hissettirir.

Hafızanın Şehri

Üsküp, Balkanlar'ın tarihsel çalkantılarını, kültürel çeşitliliğini ve modernleşme arayışını aynı potada eriten bir başkenttir. **Taş Köprü** üzerinde durduğunuzda yalnızca iki yakayı değil; iki zamanı, iki hafızayı ve iki kimliği görürsünüz. Şehir, geçmişte muhafaza ettiği Türk kimliği ile modern ulusal anlatılar arasında bir denge kurmaya çalışırken, çok katmanlı yapısını korumaktadır.

Bu nedenle **Üsküp**, sadece gezilecek bir şehir değil; anlaşılması, okunması ve hissedilmesi gereken bir tarih ve kültür alanıdır. Balkanlar'ı anlamak isteyen herkes için **Üsküp**, başlangıç noktası olmaya devam etmektedir.

GÜLTEN DAYIOĞLU

Turhan DEMİRBAŞ – Başak Sitesi

Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları'ndan aldığım, **Sunay Akın**'ın 2024 yılı 3. Baskı "**Şiirli Yastık**" kitabını okuyordum. 135. sayfasındaki "**Kaybolan Baca Temizleyicisi**" bölümü dikkatimi çekti. Şöyle ki; 1950 yılında Afyon'da "**Kudret**" adlı yerel gazete çıkaran "**Cüneyt Mollaoğlu**" trende gazete okumakta iken küçük bir kız "*okuduktan sonra bana verir misiniz? Ben de okumak istiyorum*" der. Cüneyt Bey memnun olur. Kızın öykü yazdığını öğrenir. Kendisinden bir öykü yazmasını ister. **Gülten**, yazar gönderir ve yayınlanır, adı da "**Kaybolan Baca Temizleyicisi**"dir. **Gülten** öyküsünü kaybeder, aksi gibi yayınlanan gazetede yangın çıkmış, arşivi de yanmıştır.

Türkçe dersinde sınıfa bir müfettiş gelir. Gülten'in yanına oturur. Müfettiş **Reşat Nuri Güntekin**'dir. Yanında oturan kız da, sonradan öğretmen olacak olan çocuk kitapları yazarı **Gülten Dayioğlu**'dur.

Okuyunca aklıma geldi, **Kütahya**'nın **Emet** ilçesindeki **MTA Bor** sondajlarına bir süre katılmıştım. Emet'te Kaplıca Oteli'nde kalıyorduk. Akşam yürüyüşüne çıktığımızda "**Gülten Dayioğlu Kütüphanesi**"ni gördüm. Fırsat bulunca da içini gezdim. Sanırım yıl 2006- 2007 yılları olmalı.

Gülten Dayioğlu bir roman yazmaya karar verir. Bu bir dağ romanı olacaktır. Atlası açar ve Hindistan ve Pakistan arasındaki gerçekte var olan **Parbat** dağıni seçer. Kitabına da "**Parbat Dağı'nın Esrarı**" adını verir. Bu romanın müsvettelerini arabada unuttur. Sabah bir bakarlar ki arabanın camı kırılmış, çantası yok. Birkaç gün sonra bir telefon gelir; bir yaşlı adam müsvedde kitabını çöpün yanında bulmuştur. Hırsız teksirlerin işine yaramadığını görünce çöplüğe atmıştır. **Çiğdemim Kütüphanesi** çocuk bölümündeki **6066** sayılı bu kitabı okumanızı tavsiye ederim.

Dünya'da felaket olmuştur, fakat bu dağda yaşayan insanlara bir şey olmamıştır. Kalanlar Kendilerine ... adını vermişlerdir ve ülkenin adını da **Kalanya** koymuşlardır. Bitkilerle iletişim kuran genç birisi başkan tarafından sevilmektedir. Her hastalığa hangi bitkinin iyi geldiğini bu dağda yaşayanlar bilmektedir. İyi insanların memleketidir **Kalanya**, Hitler birçok kişiyi ve dağcıları göndermiş, fakat hiçbirini zirveye çıkamamıştır. İnsanların kötü niyetli olmamalarını gençlere öğretmeye çalışan bir uzun hikâyedir bu kitap, gençlere tavsiye edilir.

Gülten Dayioğlu'nun 1967- 1987 yılları arasında, çocukların eğitim ve öğretim sorunları ile Türkiye'deki ilköğretim düzenini irdeleyen yazıları, Cumhuriyet ve Milliyet gazetelerinde yayımlandı.

Eserleri birçok dile çevrilen **Dayioğlu**'nun Almanca'ya çevrilen "**Dünya Çocukların Olsa**" romanı, 1984 yılında Alman Yayıncılar Birliği tarafından dünyaca ünlü yazarların eserlerinden seçilen "**Gençliğe Yarın Umudu Veren Üç Yüz Kitap**" listesine girdi.

"1993 yılında otuzuncu sanat yılı; İstanbul, Ankara, Kütahya-Emet ve Anadolu'nun değişik kentlerinde yıl boyunca çeşitli seminer, panel, konferans ve yarışma etkinlikleriyle kutlandı. Yazar, nitelikli çocuk ve gençlik edebiyatı eserlerinin desteklenmesi amacıyla 2007'de **Gülten Dayioğlu**'nun adını taşıyan bir çocuk ve gençlik edebiyatı vakfı kurdu. Vakıf her yıl, çocuk ve gençlik edebiyatı alanındaki edebiyat eserleri ve bilimsel araştırmaları ödüllendirmektedir." **Wikipedia**

KİTAP ÖĞRETİR

Turhan DEMİRBAŞ – Başak Sitesi

Spalla Nedir? Orkestradaki başkemancıdır. Şeften önce salona en son o girer ve daima soldaki sıranın başında oturur. Orkestradaki bütün çalgıların akordundan o sorumludur.

(Paulo Coelho- Elif- Can Yayınları- sayfa 104)

Su Sinekleri; Başlarını, kuyruklarını birbirine bitiştiyerek incecik, uzun bir kurda benzeyen vücutlarını yarım ay gibi germiş, uzun, şeffaf, toz havai mavi kanatlarını açmış su sinekleri, derenin durgun suları üzerinde, tatlı bir ahenkle baygın baygın dönüyorlar, uçmaktan çok, dudak dudağa dans eden sarhoş çiftler gibi salına salına havada daireler çiziyorlardı. Kâh iri bir yaprağın üstüne çıkıp dinlenen, kâh suya atlıyan, karaya sıçrayan kurbağaların vıraklamaları onları ürkütüyor, sarhoşluklarından ayıltmıyordu.

Onlar incecik, uzun, kurt vücutlu, şeffaf, toz havai, mavi kanatlı su sinekleri o sabahki güneşle beraber doğmuşlardı.

Evvela kanat alıştırıldılar, sonra uçtular ve sular kararınca kadar uçtular. Veryüzünde her şey hayata yeni doğar, yeniden hazırlanırken, su sinekleri, tabiatın kendilerine verdiği bir günlük ömrü, bir tek bahar gününü uçmakla geçirirler.

Karanlıklardan ışığa doğmuşlardı. Kendi hayallerinden başka renk, başka ışık görmeden, gene karanlıklara döndüler. Bir bahar sabahında doğan su sinekleri, o bahar akşamında öldüler. Ve ancak bir bahar güneşi gördüler...

(Mahmut Yesari- Su Sinekleri- Toker Yayınları 1975 Sayfa; 332- 333)

Doğu'nun İncisi Sinasos: Bugün Mustafa Paşa adını almış olan Sinasos, 1920'li yıllara kadar halkının çoğunluğu Rumlardan oluşan, üç bin nüfuslu bir Kapadokya kasabasıydı. Ürgüp'ün beş kilometre kadar güneyindeki bu kasaba, kendine özgü mimarisi, eğitilmiş ve yetenekli insanlarıyla **"Doğu'nun incisi"** olarak anılırdı. 1924 yılında uygulanan Türk-Yunan nüfus mübadelesiyle vatanlarını terk etmek zorunda kalan Rumlar, kasabalarından ayrılmadan önce, mübadeleye tabi tutulan başka hiçbir yerde örneği görülmemiş bir şey yaptılar: İki fotoğrafçı tutarak kasabalarının fotoğraflarını çektiler ve bunları bir albümde bir araya getirerek ölümsüzleştirdiler.

Konaklar, kiliseler, okullar, köprü ve çeşmelerin yer aldığı bu albüm, gündelik hayattan görüntüleri, eğlenceleri, yerel kıyafetleri ve Sinasos toplumunun çeşitli simalarını da yansıtıyordu. Kapadokya Rum cemaatlerinin tarihi konusunda derin bilgiye sahip olan Evangelia Balta'nın hazırladığı bu kitap, "Doğu'nun İncisi Sinasos" albümündeki fotoğrafları Yunanistan'daki diğer kurumsal ve kişisel arşivlerdeki görsel unsurlarla zenginleştirirken, Sinasos'un eski sakinlerinin anlatılarıyla birleştiriyor.

Serdar Dinçer-Alman Belgelerinde Alman-Türk Silah Arkadaşlığı ve Ermeniler

Emre Kongar; 1968 yılında Ankara'dan İstanbul'a annesini ziyarete gelir. Beyazıt civarındayken Sahafklar çarşısındaki arkadaşının dükkânına çay içmeye gider. Arkadaşı sabah geldiğinde kapının önünde bir kutu bırakıldığını söyler. Bu kutunun içinde eski yazı ve Latince belgeler vardır. Belgeleri gösterir, bu arada belgeleri iki kişi daha karıştırmış ve incelemiş bulunmaktadır. Bunlardan biri **"Gülün Adı"**nın yazarı, **Umberto Eco**, diğeri ise o zaman henüz tanınmamış olan **Orhan Pamuk**'tur. O da sonradan bu belgeler arasından aldıklarıyla **"Beyaz Kale"** romanını yazmıştır. Bir tomar belge de dükkân sahibi tarafından **Emre Kongar**'a verilir. Bu yazılar düzenlenir, Osmanlıca'dan çeviri yapılır ki bunlar o zaman yazılmış mektuplardır. *d' Abussion de Calevela* adında bir İspanyol Musevi'sinin yazdığı bu mektuplardır.

Emre Kongar- Hoca Efendi'nin Sandukası

Macar araştırmacı **Bela Horvath** Birinci Dünya Savaşı öncesinde Budapeşte'deki Turan Cemiyeti'nden ve İstanbul'daki Tahsil-i Sanayi Cemiyeti'nden aldığı referanslarla Anadolu'da bir seyahate çıktı. İstanbul'dan başlayarak Konya, Nevşehir, Niğde, Karaman ve Ankara'ya at sırtında gitti. 2300 kilometrelik bu seyahatte son derece ilginç etnografik ve sosyolojik gözlemlerde bulundu. **Ankara'da 30- 31 Ağustos;** İşte, Doğu ve Batı arasında onca savaşa ve kan dökülmesine neden olan Ankara önümüzde, yüzlerce metre derinde. (Ankara'nın deniz seviyesinden yük-

sekiği 848 metre, bizim Ankara'yı gördüğümüz boğazın yüksekliği 1200 metre)

Balık pazarında her türden insan koşuşturuyor. Sırtlarında plastik yağmurluklarıyla Avrupalılar, köşe başında pazarlık kavgası yapan kara bir Afrikalı, diğer yanda Ermeni satıcı, kollarını dirseklerine kadar sıvayıp müşteri çağıran Rum lokantacılar, sarı kaftanlı Arap tüccarlar, boylu poslu Kürt katırcılar, her şey herkes birbirine karışıyor. Bütün insanlar çarşının o inanılmaz temposu içinde işini bitirmeye, bir şeyleri almaya, satmaya, taşımaya çalışıyor.

- *Güzel karyolaaa, altı meci diye... Haydi...*

Önümüzde bunları bağırarak bir tellal geçiyor. Doğuya özgü bu olay işleri çok kolaylaştırıyor. Eğer satılacak bir şeyiniz varsa, tellallara veriyorsunuz. O çarşıda dolaşarak sizin malınızı satıyor. Tabii en fazla para verene satıyor. Hisse senedi olmayan, ama borsa gibi bir kurum bu! Birden sırtında bir afiş taşıyan biri çıkıyor karşımıza, genizden gelen bir sesle de bağırıyor, seyircileri akşam "Othello" temsiline çağırıyor. Anadolu'da Shakespeare oynanıyor!

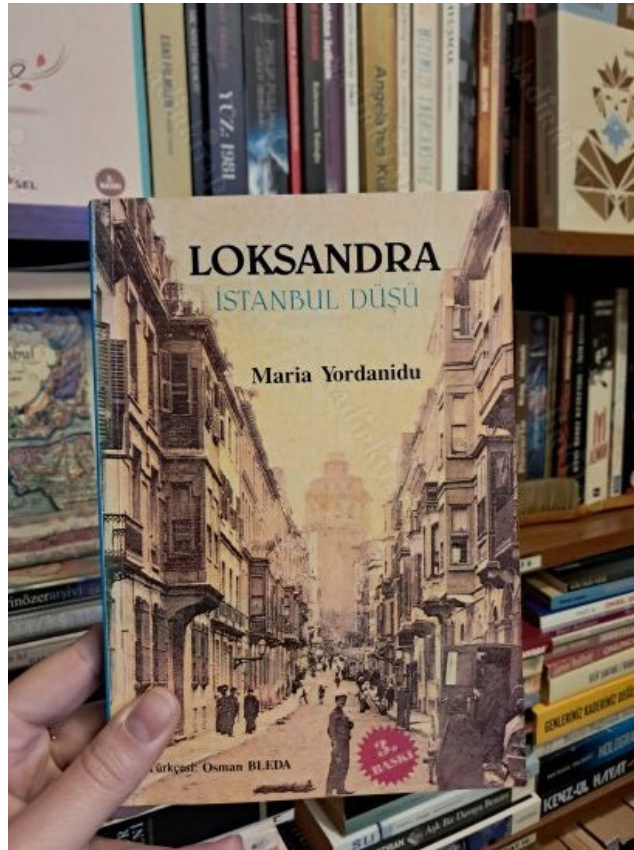
Anadolu 1903 Ankara Bölümü

Loksandra; 1878 yılı İstanbul'unda bir semt vardır ki, nüfusunun yüzde yüzü Rum azınlıktır. Burası **Tatavla**'dır. Şubat ayındaki Paskalya sonrası "**Apokriya**" kutlanacaktır. Bu Ortodoks Hristiyanların karnavalıdır. Loksandra'nın doktoru Balıklı ayazma suyuydu. Ama herkesin yardımına Anika giderdi. Erkek çocuğu sidiğinden mayasıl ve el çatlaması için ilaç yapıyordu. Koan Anika köpek pisliğinden hazırladığı ilacı bir kamış ile boğaza üflüyordu. Ölü sıçan ve zeytinyağı ile merhem yapıyor. Midye kabuğunda güzellik kremi yapıyor, sarılığı, kızamığı okuyup üflüyor ve düşen göbekleri kaldırıyor. Ama **Loksandra**'nın ondan ödü patlıyordu.

Tatavla'da Osmanlı devrinde çan çalınması yasaktı. Bir tahta parçası ve tokmak çan yerine kullanılırdı. Tatavla'da tarihi **Aya Dimitri** kilisesinde çan çalınmazdı. **Loksandra** o tarihlerde Bakırköy'de oturuyordu ve Bakırköy-Galata arasında gemiyle yolculuk yapılırdı. **Loksandra** sonraki yıllarda İstavroz Sokağı'na taşındı, burası bugünkü Galatasaray'dı.

İstanbul Düşü- Maria Yordanidu- Haziran 1992

Halas- Mehmet Rauf; 5 Kasım 1918'de İzmir'de Rum azınlık o günden Yunanistan'a ilhak etmeyi dile getirmektedirler. Subay arkadaşları ile **Punta**'da buluşurlar. Burası Alsancak semtinin eski adıdır. **Halas**; Kurtuluş anlamına gelir.

TOPRAĞIN SICAĞI KENT BOSTANINDA

Sinan KAYALIGİL - Park Sitesi

Bu fotoğraf 1970 yazından. O vakitler yazları 3 ay kadar ninenim köyünde olurdum. Karede yanımdaki benim gibi yazlarının büyük bölümünü orada geçiren kuzenlerimden biri. Biz değirmende öğütülecek ürün için sıra beklerken ferahlasın diye semeri çıkarılmış Karakaçan, sabahın çiğ tutmuş yeşilliğinde sabırlı, taze yeşillikte keyif çatıyor.

Bakıyorum da bugün doğaya dönük algımda, **dinginlikte güzellik bulmamda, sabrı, telaşsız günlük planı sevmemde**, o beş altı yaz yaşadıklarımın izi hiç silinmemiş. Bir şeyler değişmiş bende, ama yıllar geçmiş hiç fark etmemişim.

O günlerde, un değirmenine, tarlaya, bahçeye, dereye, su bendine yürüyerek, ağır yük olursa hayvan eşliğinde gidilirdi. Teptiğim o yollarda gözüm ister istemez ufka dalar, doğaya takılırdı. Önümde uzanıp giden geniş otlak, çalılık, koruluk ve yer yer yosun tutmuş kayalıklar, üzerinde iş yapılan, ekilen biçilen geniş alanları sarmalardı. Sanki kendi kendine sürüp giden o yaban hayat, ekilmiş, işlenen alanların resmedildiği bir tablonun çerçevesi idi. **Toprak**, o tablonun üzerine boyandığı tuvaldi. Altına serili toprak, resimde ana roldeydi.

Böylesine içinde ve üzerinde can taşıyan toprağa **sıcak toprak** demek gelir oldu içimden. Sıcak, çünkü toprak içinde hem yüzeyinde hem derininde, zengin bir besin ağıyla envai türlü yaşamı destekler. Bu canlılık, bitki, hayvan türlü türlü canlıya yer edineceği bir ortam sağlamakla kalmaz, suyla taşınan besini sunar onlara. İşte bu harıl harıl çalışma, toprağı sıcak kılar benim gözümde.

Tabii ki, hafriyat kamyonlarına yüklü, ya da bir poşetin içinde oradan oraya götürdüğümüz toprak için değil bu dediğim. **Sıcak toprak**, doğanın yerleşik ama devingen seyirlik sunan yegane hali gibidir. Rüzgar kaldırıp üst katını taşımadıkça her şeyiyle yerinde kalır. Fakat çehresi durmadan değişir. Mevsimine ve ekim dikim faaliyetine bağlı görüntüleriyle çıplak göze armağan birçok tabloyu sergiler durur. Oysa dağlara bakın. Koca kütleleriyle dağ olma adına ancak uzaktan izlenen varlıklardır onlar. Ya denizler? Dalgalanmaları dışında, denizler asıl güzellikleri şal gibi örter bence. Ancak dar sürelerde bir dolu donanımla içine dalmanız gerekir ki iyi görebilesiniz. Denizlerin büyüğü yanı uçsuz bucaksız olduğu algısını yaratmasındadır. Toprağın yeryüzünde kapladığının iki katından fazla bölümünü örttükleri için, **denizlerin seyirlik yanı** o görkemidir. Nehirler deseniz, kıyılarında toprakla öpüştükleri sahil çizgileri ve derinliklerin gizleri dışında yer yer çalığıdasalar da, genel olarak **tekdüze bir akışı** sergiler nehirler. Oysa çevre doğasına can veren sıcak toprak öyle mi?

Sıcak toprak üzerinde çalışılacaksa iş birliğini zorlar. Neden böyledir? Zamanla yarışılırken tek tek insanların gücü işi vaktinde bitirmeye yetmez. Tohum atmanın, fide üretmenin, ağaç ya da bağ budamanın, ekini biçip kaldırmanın bir takvimi vardır. Onbeş yirmi günlük sürelerde, işlenecek alanların işi, her kısmında ikişer üçer günlük **takım gayretiyle** bitirilir. Sonra bir diğer bölüme geçer o takım. **İmce** dediğimiz, ücretli emek olmadan toprakla uğraşmanın zorladığı toplumsal pratiktir. Makineleşme dahi bunu değiştirmemiştir. Makine de toprakta iş birliğini, organize çalışmayı gerektirir.

Sıcak toprakta görülen iş, **denizde balıkçılığa** benzer. Yüzyüze olunur, bol bol karşı karşıya gelir insanlar. Örülmüş çalılardan çitlemeyi, bel yüksekliğinde dizili taş yığını ya da toprak üzerinde boydan boya çizgi gibi çekilmiş yükselteleri saymazsanız, sıcak toprak üzerinde sınırlar yüz yüze gelmeye engel değildir. Sıcak toprak, denizdeki balıkçılar gibi **buluşturucudur**. Onca türkü, tekerleme, halk oyunu, masal nereden türemiş sanırsınız ki? Burçak tarlasında gelin olmak zor gelir, Erkilet güzeli bağları bozar, pamuğu dize, sürmeyi göze çeken kızlar yürek yakar. Gün boyu çalışırken konu komşu birbirini görür, istendiğinde bir koşu gidip yüke **"el atılır"**, karşılıklı ikramlar, ödünç vermeler, laflama sürer gider. Bana kalırsa bu, toprağın sıcaklığının insanlara yansıyan yüzüdür.

Ama kentlerde? Ayrılmış dairelerimizde içine kapanmış yaşamamız yetmezmiş gibi, **"home ofis"** çalışma gitgide yayılıyor. Bazılarımız bunu dünyayı kavurup geçen salgına (pandemiye) bağlasa da, ben bunun tamamen öyle olduğuna inanmıyorum. Kentlerde yüzyüze olmanın gerekleri azalıyor da, o nedenle kendi başımıza kalmayı, özgür olduk zannıyla benimsiyoruz. Halbuki gerçekte, kimseyle ilişkiye girmeden başına buyruk olmakla değil; kendini tanımak, sınırlarını bilmek, sorumluluk almayı ve anlık dürtülere karşı durmakla **özgür** oluruz (*).

Apartmanlarda yaşıyoruz. **Apartman** sözcüğü, İtalyanca ayrılmış, bölünmüş anlamında bir kökten türemiş **appartamento** kelimesinden gelmiş. Her yan asfalt ve beton olunca, topraktan hele sıcak topraktan uzak, çalıştıkları işlerinde insanlarla ilişki kurmaktan kopmuş haldeyiz. Uzmanlar bunu pek sağlıklı bulmaz. İşyerlerinde bu kopmuşluğun olumsuzlukları anlaşılmaya başladıktan sonra, yer yer değişiklikler yapılır oldu. Kapalı ofislerin yerine her çalışanın birbirini görebildiği açık ofisler yaygınlaşıyor.

Kent algısı, topraktan uzaklaşma üzerinedir. **"Aman çamur"**, **"Bunca börtü böcek nereden geldi?"**, **"Otomobilin altı vuracak diye ödüm patladı"** diye diye topraktan kaçınılır. Ancak ölçülüp biçilmiş, yerli yerinde donatılmış kent parklarındaki toprak kabul görür. Köyünden kopup gelmiş apartman görevlileri ile çiçek dikmek için konuştuğunuzda, beş on metrekairelik bahçe

toprağını bellemede isteksizliklerini “Ben toprak eşelemekten yılmışım. Burada da mı başıma gelecek!” diye içlenip dertlenirler. Oysa gerçekte onları bezdiren toprağın sıcaklığı değil, ellerinde olmayan nedenlerle kırsalda yerleşmiş toplumsal ve ekonomik yaşantının buz gibi soğuk yüzüdür.

Fakat Veysel’in dediği gibi **toprağın sadık dostluğunun** bizleri gülümsetmesinin yolu kentlerde de bulunabiliyor. Bu yollar-
dan biri **kent bostanlarıdır**. Betonun, asfaltın çevrelediği imar adalarının küçük parsel lekelerinde hâlâ bulunabilen adacık-
larda kuruluyorlar. İnsan-insan ve paylaşılan iş faaliyetleri bağlantısı üzerinden toprakla haşır neşir olunabilen yerler bunlar.
Atkla, çöple, terk edilmiş mobilya ve beyaz eşya kalıntılarıyla üzeri örtülmeyip elbirliğiyle işlendiğinde besin sunan sıcak
toprağın etkili bir temsilini yaşatır böyle yerler.

Alıntı:

<https://www.plantdergisi.com/yazi-gunumuzde-topluluk-bahcelerin-onemi-ve-uygulamasina-yonelik-gelistirilen-bazi-oneriler-448.html>

Bu temsili bir durum yaratır. Yani **kent bostanında** bitkisel gıdayı topraktan edinme ihtiyacının her türlü, bütün gerçekliğiyle yaşanamaz. Evet bu doğru, ama o yaşatılan mütevazı benzerlikle sağlıklı ürünü tanımak olanaklıdır. Bu, uzaklardan başkasının elinden kargoyla yollanan, pazardaki tezgahının üzerinden, kaldırım kenarında park etmiş kamyonetin arkasından filan değil, doğrudan doğruya **tüketicinin** yani **kendimizin üretiminden** gelenin temsil edilmesidir.

Yalnızca **sağlıklı gıdayı** hedeflemenin ötesinde bir değerdir bu. Küçük bir toprak parçasında varlığını sizin emeğinize borçlu büyüyen canlılar olduğunu bilmenin keyfi tadılır. Bir parmak boyundaki fidelerin, beton bloklar arasında boy atmasını, to-murcuklanmasını, çiçeğe, meyveye, hatta yaşam döngüsünü çevirecek tohuma durmasını adım adım izlemenin heyecanı bir başkadır.

Toprağı yormadan, bir dolu cana hayat veren varlığını tüketmeden **organik yolla yetiştiricilik** doğa ile dostluğu tanımaya yarar. **Kardeş bitkilerin, beslenmemize yararlı böceklerin** olduğunu bilmek için kent içinde **bostanlar** yaratmak dünyada gitgide daha çok benimseniyor (**).

Bedenini tatlı tatlı yorarken toprağı beslediğini, onun sıcaklığının yarınlara daha da güçlenmiş devam edeceğini bilmek bence insanın kendini var etmesi anlamına geliyor.

Kent bostanında gönüllülük öğreticidir. Tıpkı elli küsur yıl önce yazları yaşadıklarımın sonradan ayırdına vardığımız izlerinde olduğu gibi. Fark etmeden sebat etmeyi, deneme yapmaktan yılmamayı öğreten, küçük hünerleri edinmeyi sağlayan fırsatları kaçırmamalıdır. Ne iyi ki **Çiğdemim Mahalle Bostanımız** var. Tam da bunların yeri ve biz komşularını bekliyor.

(*) <https://evrimagaci.org/blog/gercek-ozgurluk-bos-bir-kelime-mi-yukumluluk-mu-21265>

(**) <https://www.plantdergisi.com/yazi-gunumuzde-topluluk-bahcelerin-onemi-ve-uygulamasina-yonelik-gelistirilen-bazi-oneriler-448.html>

BELGESELLER ÜZERİNE İKİ GÖRSEL BİR İŞİT

Hale GÜNEŞ - Dünya 1 Vadi Sitesi

Sabah ekmek almaya giderken pamuk tarlalarının arasından geçer giderdim. **Pamuk çiçeği** beni hep etkilemiştir. Beyaz kar taneleri birleşip top çiçek olmuştur, ama akşam hava kararırken bu kar topları bitiyordu.

Çukurova'dan gelen dönemlik işçiler (ırgat) onları çoktan çırçır fabrikalarına önüne bırakmış oluyorlardı.

Çiğdemim Derneğimizin etkinliklerinden birinde (**Evren'den Görüntüler**), Ankara'nın en küçük ilçesi **Evren**'de dönemlik göçerleri (Doğu ve Güneydoğu'da gelmiş) ve onların karanlıktaki hazin hikayelerini izleyip, çocuk çocuk soğan tarlalarında çektikleri çileyi içimiz sızlayarak izlerken, soğan tarlalarındaki soğanlar bana pamuk tarlaları gibi göründü.

Benim pamuk toplarım sararmış morarmış...

Tilis torbalar bağlanıyor bu kez, onlar aracılardan kamyonlarına teslim ediliyor.

Çukurova'nın pamuk işçileri bu kez Ankara'ya gelmişlerdi soğan çıkarmak için toprakta, *"şimdi nereye gidecekler bu kader mi, yoksulluk mu?"* düşündüm durdum, şaşırıp kalıyorum.

Bu etkileyici belgeselleri derneğimiz yöneticileri arayıp buluyor. Belgesel gösterimi hepimiz için anlamı çok büyük **Hasan Ali Yücel Çankaya Evi**'nin **İsmail Hakkı Tonguç Salonu**'nda bize sunuluyor. Bu belgeseller YouTube kanallarında yayınlanmış çoğu **TRT destekli** yapılmış belgeseller. Meğer TRT bir zamanlar ne güzel çalışmalara destek olmuş. Bu belgeselleri zor koşullara rağmen bizlere hazırlayanların emeklerini yürekten alkışlıyorum. Ben bu belgeselleri komşularıyla birlikte izlemekten çok keyif alıyorum, bir gözüm perdede bir gözüm komşularıyla oluyor, onların suratlarını izliyorum dolayısıyla onları da tanımış oluyorum.

Hele bir de Doç. Dr. **Olca Tatar**'ın (göz hastalıkları uzmanı) sunumunu izlerken kendimi Hacettepe Tıp amfisinde hissettim. Söze **"Çiğdemliler görselleri çok güzel anlarlar"** diye başladı. Görselleri asistanlarına ders sırasında gösterdikleriydi. Ben önce yanlış olduğunu düşündüm fakat sunum sonunda katılımcıların sordukları sorulardan onların çok doğru okuduklarını gördüm, şaşırdım, kendimden utandım. Bu sunumları hepimiz öğrenciyim gibi izliyoruz çok yararlanıyoruz tekrar teşekkürlerimi sunarım yöneticilerimize.

Çiğdem Mahallesi sakinleri ve derneğin üyeleri çok donanımlı ve örnek bireyler. Hoca, **Çiğdemleri** tanıyordu, sağ olsun, emekleri ziyan olmasın.

İki görsel ağırlıklı belgesel sunumundan bahsettim bu sunumlar çarşamba akşamları, kaçırmamak gerek.

Ankara'dan kısa süreliğine ayrılacağım, torunlarımı ve çarşamba akşamlarını özleyeceğim

25 Mart 2026 Çarşamba akşamı **işitsel bir sanat ortamı** vardı salonda. Şiir sevilmez mi? Şairler yaşadıklarımızı rafine edip sunarlar bize.

Alp Arslan'a teşekkürler. Dönem şiirlerini ve aşk şiirlerini okurken bizi duygusal duygular topuna çevirdi. **Alp Arslan** şairimize saziyla sözüyle eşlik eden **Çetin Gül**, gerçek sanatçılardan biri. Ne zaman etkinliklerimize davet etsek, sazını kapar gelir. Yürekten okur çalar. Belleğinde sayısız ozanın yazarın sözleri var.

Verdiği ziyafetlerde saygıyla önlerinde izleyeceğimiz sanatçıları tanıtır bize

O ve onun gibi sanatçılar çok yaşasın yerlerini dolduracakların sayısı gittikçe azalıyor. Elimizde kalan hazineleri korumak lazım.

Derneğimizi bu sanatçıları seçerken gösterdiği titiz çalışmalar için de kutlarım. Sessiz, gösterişsiz, gerçek sanatçıları arayıp bulsunlar. **Çiğdemliler** onların kıymetini biliyorlar.

Sanat hayattır, hayat kültürdür, kültürsüz ve sanatsız kalmayalım.

OKUDUĞUNU UNUTMAK YA DA KISACA “OKUNUTMAK!”

Prof. Dr. Bülent YILMAZ

Hacettepe Üniversitesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Böl. Öğr. Üyesi

“Bir sürü kitap okuyorum, sürekli okuyorum,” deyip, ardından endişemizi açıklarız: “Ancak üzerinden biraz zaman geçtiğinde, aklımda okuduklarımdan çok az şey kalıyor sanki. Okuduklarımı unutuyor ve hatırlamıyorum gibi geliyor bana, bu durum canımı sıkıyor!”

Genelde az okuyanların sorunuymuş gibi düşünülür ama neredeyse kitap okuyan herkesin dile getirdiği bir durumdur bu. **Julia Kristeva-Philippe Sollers** adlı karıkoca iki bilim insanı/ düşünür ile yapılan söyleşinin yer aldığı **“Güzel Sanatların Bir Dalı Olarak Evlilik”** (YKY) adlı kitapta onların dahi bu sorundan yakındığını okuyunca, fikrim güçlendi ve *“Tamam; bu, gerçekten herkesin sorunu!”* dedim. Üstelik onlar bu sorun için çok anlamlı da bir kavram üretmişler. Türkçeye **“okunutmak”** olarak çevrilmiş. Ne güzel, değil mi?

Okuduklarımızın istediğimiz gibi, istediğimiz kadar kalıcı olamaması sorununu dile getiriyor kavram.

Bu konu çok soruluyor ve pratik çözüm önerileri bekleniyor.

Öncelikle şunu belirtmek gerekir. Evet, okuduklarımızın bir kısmını, belki de büyük bölümünü unuturuz. Bilindiği gibi insan üç tür belleğe sahiptir. **Anlık (duyusal) bellek, kısa süreli bellek ve uzun süreli bellek.** Bu bellekler bilginin depolandığı ve hatırlandığı **bilişsel süreçler kümesidir.** Algıladığımız, edindiğimiz bilgiler sırasıyla bu belleklerden geçer. Tabii hepsi değil. Önemlice bir kısmı ilk ya da ikinci bellekten atılır ve üçüncü yani uzun süreli belleğe geçemez. İşte, kalıcılık sorunu açısından, okuduğumuzu hangi belleğe attığımız ve üzerinde uzun süreli belleğe gidecek kadar düşünüp düşünmediğimiz, kullanıp kullanmadığımız ve tekrar edip etmediğimiz önemlidir. Hızlıca okuyup geçtiğimiz bir durumda ya da sadece günlük pratik bir sorunumuzu çözmek, gereksinimimizi gidermek için okuyarak edindiğimiz ve kullandığımız bilgi anlık ya da kısa süreli belleğe atılır ve o bilgiyle işimiz bitince kısa süre sonra bu belleklerden silinir. Kalıcı olan bilgiler uzun süreli belleğe atılabilen, bir takım bilişsel süreçlerle oraya kadar götürülen bilgiler olur.

İşte, **okuduklarımızı unutmak ya da unutmamak** meselesinin bellek ile ilgili yönü burada ortaya çıkar. Okuduklarımızı uzun süreli belleğe götürebiliyor muyuz, yoksa onlar sadece anlık ve kısa süreli bellekte mi kalıyor? Ve daha önemlisi, okuduklarımızı uzun süreli belleğe nasıl ulaştırabiliriz?

“Okunutmak” sorununun kaynağı büyük ölçüde bu sorularda yatıyor olabilir.

Soruları yanıtlamadan önce yine bir parantez açabiliriz. Okuduklarımızdan bize kalan, uzun süreli belleğe gidebilen şeyler mutlaka olur. Kaydedilmiş önceki bilgilere karışır ve yeri geldiğinde ortaya çıkar ve kullanırız. Biz bunun farkında olmayabiliriz. Okuduklarımızdan bizde kalanı somut olarak göremeyebiliriz, hissedemeyebiliriz; ancak kalır.

Okuduklarımızdan bizde kalanı görememek, hissedememek tıpkı yediğimiz bir meyveden aldığımız vitamini görememek gibidir. Vitamin mutlaka kana karışır ve bizi güçlendirir. Okuduklarımız da öyle; bazen çok az bazen büyük kısmı kalır ve zihnimizi, ruhumuzu besler, düşünme gücümüzü artırır. Bu arada, bellek sadece bilgilerin tutulduğu

bir depo, sadece geçmişini anımsama merkezi değil, tüm zihinsel işlem süreçlerinin, zekanın üzerine temellendiği **ana beyin parçalarındandır**. Bu nedenle çok önemlidir. Alzheimer hastalığı bir bellek kaybı sorunudur ve sonuçlarını, olumsuz etkilerini hepimiz biliriz.

Şimdi gelelim okuduklarımızı unutmamak için, onları uzun süreli belleğe kadar götürebilmek için, o belleğe kalıcı olarak yerleştirebilmek için ne yapabiliriz sorusuna. Kuşkusuz konunun nörobiyoloji açısından uzmanı değilim. Bu nedenle soruna **genel okuma süreçleri** ve **okuma kültürü** açısından bakabilirim. Önerilerim de bu çerçevede olacaktır.

İnsanın okuduklarını unutmaması için en pratik öneri, aynı zamanda tüm öğrenme süreçlerinde geçerli olan, **“tekrarlamak”** kavramıyla ilgilidir. Bazen bir cümleyi, bir paragrafı, bölümü ya da kitabın tümünü tekrar, gerekirse birkaç kez okumalıyız. Okuma tekrarları kalıcılığı artırır.

Okuduklarımızda bize önemli gelen ifadelerin, paragrafın hemen yanına ya da kitabın sonundaki boş sayfalara **kısa kısa notlar yazabiliriz**. Böylece okuduğumuzu kendi cümlelerimize dönüştürmüş ve tekrar etmiş oluruz. Kitap bitince de bunları tekrar gözden geçirip üzerinde düşünebiliriz.

Evet, en kalıcı okumalardan birisi **okuduklarımız hakkında düşünmektir**. Hep şöyle deriz: *“Bir kitapta okuduğumuza ayırdığımız kadar, okuduğumuz hakkında düşünmeye de süre ayırmalıyız!”* Okuduklarımızı kalıcı kılan bu düşünme/değerlendirme süreçleri aynı zamanda eleştirel okumanın da bir parçasıdır.

Okuduğumuz kitapta ilgimizi çeken bir konuda hemen küçük bir araştırma yapıp, o **konuyla ilgili başka kitaplara da hızlıca göz atabilir, okuyabiliriz**. Bunu yapmak, yeni öğrendiğimiz bir bilgiyi pekiştirecek, kalıcı olmasına katkıda bulunacaktır.

Okuduğumuzu başkasıyla paylaşmak, tartışmak, değerlendirmek de kalıcılık sorunu açısından çok değerli bir yöntemdir. Bu yöntem, okuduklarımızı tekrar tekrar düşünmek, geliştirmek, saflaştırmak, irdelemek işlevi de görür ve bilginin uzun süreli bellek yolculuğuna yardım eder.

Okuduklarımızla ilgili olarak notlar almanın ötesinde, küçük **küçük denemeler, yazılar yazmak** da okuduğunu unutmamak açısından son derece yararlı bir yaklaşımdır. Ne yazdığımız, nasıl yazdığımız çok önemli değildir. Yazmak yeterlidir. Okuduklarımızı kalıcı duruma getiren en sağlam yollardan birisidir bu.

Okuduğumuz kitapları bir süre sonra, 3 ay, 1 yıl, 3-5 yıl, hatta daha uzun yıllar sonra **tekrar okumak, gözden geçirmek** de iyi bir kalıcılık yoludur. Üstelik zevklidir de. Örneğin, **Suç ve Ceza** romanını her okuduğumuzda hatırlarız, ondan yeni şeyler alırız ve roman bize başka gelir. Çünkü biz, artık onu ilk okuduğumuzdakinden başkasıyızdır. Bu nedenle aynı kitabı her okuma yeni bir tat, yeni bir alımlama sürecidir. Tekrar okuduğumuz kitap hem aynı kitaptır hem de hiçbir zaman aynı kitap değildir.

Okuduğumuz kitaplar hakkında kendi düşünme ve değerlendirme süreçlerini gerçekleştirdikten sonra **başkalarının yaptığı eleştiri yazılarını okumak** da pekiştirici/kalıcı kılma işlevi görür. Zevklidir de. Okuduğum kitapla ilgili başkalarının ne düşündüğü, nasıl bulduğunu bilmek heyecanlı bir süreçtir. Ancak bunu kitabı okuduktan sonra yapmalıyız.

Bilindiği gibi psikolojide **iç motivasyon** diye bir kavram/olgu vardır. Gerçekleştirdiğimiz eylemi/davranışı kendi isteğimizle, içimizden gelerek, kendimiz için, doğruluğuna ve değerine inanarak yapma anlamına gelen **iç motivasyon**, kitap okumanın verimliliği ve okuduklarımızın kalıcılığı açısından da çok önemlidir. Okumanın, okumak için elimize aldığımız kitabın bize, ruhumuza ve aklımıza katacaklarına, kazandıracaklarına inanarak, bunun bilinciyle yapacağımız okumalar daha kalıcı olacaktır. Başkalarının (örneğin, anne-babanın, işin, okul ödevinin vb.) isteği ve zorlamasıyla yapılan okumalar verimsiz ve unutulmaya aday okumalardır.

İlgimizi çeken, bir gereksinimimizi karşılayan, düşünsel-ruhsal bir sorunumuza ışık tutan, kafamızı açan, ufkumuzu genişleten, bize zevk veren, hoşlandığımız kitapları okumak da kalıcılık açısından çok önemli bir unsurdur. İsteyerek, iç motivasyonla okumayı sağlayan bu durum, okumak için doğru kitaplar seçmenin önemini de ortaya koyar. Sürekli okuyanlar için bir süre sonra kolaylaşacak bu sorun, okuma sürecinin başlarında yardım

almayı gerektirebilir.

Okuduğumuzu unutmamak için yapılması gerekenler kadar yapılmaması gerekenler de vardır. **Ezberlemeye çalışmak, zorlamayla okumak, düzensiz aralıklarla okumak, değerine ve gereğine inanmadan okumak, okuduklarımızı yaşamla ilişkilendirmemek, okumayı bir zevk ve yaşama kültürü haline getirememek kalıcılığı azaltır.**

En sona bıraktığımız ancak belki de en önemlisi, yukarıdaki birçok unsuru içeren olgu ise **eleştirel/analitik/derin/içselleştirici/irdeleyici nitelikte okumalar yapmaktır.** Bunun için de genelde şöyle deriz: *Çok sayıda kitap okumak değil, eleştirel/içselleştirici/derin okumalar yapmak daha önemlidir.* Eleştirel/derin okuma, sindire sindire, anlaya anlaya, kavrayarak yapılan okuma, doğal olarak, okuduklarımızı içselleştirici, yani kalıcı bir okumadır ve bu, okumayı bir kültür haline getirmenin de yolunu açar. Kısaca, kalıcı okumalar eleştirel okumalardır.

Buraya kadar yazdıklarımızın, küçük farklılıklarla birlikte edebi, bilimsel, mesleki vb. her türden okumalar için genel olarak geçerli olduğunu söyleyebiliriz.

Uçucu okumalara karşı kalıcı okumalar!

Evet, görüldüğü üzere, “okunutmak” meselesi de “derin” bir konudur. Kuşkusuz üzerine daha pek çok şey yazılabilir.

Her şey bir yana, yeter ki okuyalım! Unuttuklarımız gibi kalanlar da olacaktır. Uçanları çok dert etmemek, kalanlara bakmak, kalanları artırmaya çalışmak gerekir! Doğru yöntem ve yaklaşımlarla okursak bize kalanlar, unuttuklarımız mutlaka artacaktır.

İyi, verimli ve kalıcı okumalar diyelim öyleyse!

NOT: Bu yazı, Prof. Dr. Bülent Yılmaz'ın kişisel bloğunda (<https://bulentyilmazblog.wordpress.com/2024/01/25/okudugunu-unutmak-ya-da-kisaca-okunutmak/>) 25 Ocak 2024 tarihinde yayınlanmıştır.

TATLI SÖZLERİN
DR. Alp OLCAY - Hüner Sitesi

12.02.2026

*Deli olurum
seni görmezsem
Öyle kalın zincirlerle
bağlıyım ki sana gönülden
sen çözmedikçe kopamam senden
Korkuyorum seni yitirmekten
Tatlı sözlerinin yerini
hiçbir şey tutamaz
Ne şiirlerim şiire benzer
ne de haz alırım
dinlediğim şarkılardan
tatlı sözlerin olmasa
Dışarıda yağmur var
Oysa sen güneşsin
her mevsim parlayan*

DÜNYA DÜZENİ

Güven GÜRBÜZ - Dünya 1 Şelale Sitesi

02.03.2026
Ankara

*Güçlü güçsüze olursa hükümrân, el aman.
Basma bam teline heman, kıyamettir kopan.
Ne nizam kaldı, ne intizam, bozuldu mizan.
Tartmıyor terazi, her biri, birine fizan.
Her ne kaldıysa, bölünüp de parçalanmayan.
Kırıp dökülenler, uçtan uca, feryat figan.
Dünya kuruluyor, bak her gün, sil baştan, inan.
Aranıyor şiraze, her birine, bir uyan.
Devleşen develer var, Dünya niye küçüldü?
Yeşerecek çöllere sayar, rüya da kayboldu.
Gücüne güç katanlar, bulutlara saklandı.
Kandırıyor farazi, ateş, düşene yandı.
Yüzüne su serpiyor, yalancılıktan, yar, yaren.
Uyanıyor uykudan, uyumaktan yorulan.
Güneş batıyor ufuktan, akşam geldi çoktan.
İnanmıyor marazi, 'sarı filmi' der baştan.
Güven der; ne anlattık? Bilen var, bilmeyene.
Bilen söylesin, halden, hale, hallicesine.
Zamane hikayesi, türlü, türlücesine.
Sahi, inan da, inanma dünya düzenine.*

ŞAFAK KAÇKINI

Dursun NADİR - Kıyı Dergisi

*nar sesiyle kırılır şafak güncesi
sabaha erteler gece
ılık nefesini*

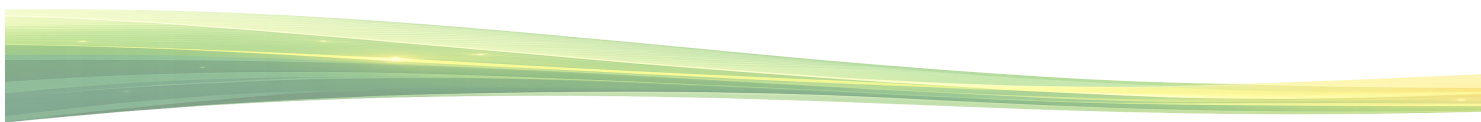
*bir tomurcuk patlar
sabırsız öpüşlere*

*balyoz taşa ağır
gül dalına hafif*

*hazirandan çalınmış kiraz zamanı
yüzünün ilk yarısı*

*alazında tenin
bin kelebek kanat çırpar*

*volkanları yorgun ömür
suskun dağ eteği*

BULMACAYA VAR MISİNİZ?

Sinan KAYALIGİL- Park Sitesi

Dört kişilik bir aile karanlık bir tünelin önündedir. Tünelden baba 1, anne 2, ağabey 4, küçük kız kardeş ancak 5 dakikada geçebilecek hızlardadır. Tünel en çok iki kişinin geçmesine izin verir ve iki kişi iken, yavaş olanın hızında ilerlenebilmektedir. Tünel derin kuyularla doludur. 12 dakika yanabilecek bir meşale ile tümü tünelin öteki ucuna geçebilir mi?

8 8 8 8 8 8 8 8

Yalnızca toplama işlemi ile sekiz adet 8 rakamından 1000 sayısını elde edebilir misiniz?

NOT: YANITLARI ÇİĞDEMİN SESİ MAYIS SAYISINDA BULABİLECEKSİNİZ.

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

MART AYINDA BAĞIŞ YAPAN KOMŞULARIMIZA TEŞEKKÜRLER

Aslı Gamze Kılıç İnan	Emel Yılmaz
Ayşe Ekinci	İrem Tomak
Ayşe Kulaçoğlu	Mehmet Konar
Banu Ebru Çağlar	Sema Çekiç
Elif Bozbağ	Şule Aktuna

Her türlü bağış ve yardımlarınız ile aidat ödemeleri için aşağıdaki hesap numaramızı kullanabilirsiniz.

Hesap Adı: Çiğdem Eğitim, Çevre ve Dayanışma Derneği
T. İş Bankası Ankara Çukurambar Şubesi 4379 – 0001560

IBAN: TR73 0006 4000 0014 3790 0015 60

Aidat ödemesi için açıklama kısmına **“AİDAT”**
Burs (Eğitim Desteği) fonumuza destek olmak için açıklama kısmına **“BURS”**
Sokak Hayvanlarına mama desteğinde bulunmak için açıklama kısmına **“MAMA”**
Bağış yapmak için açıklama kısmına **“BAĞIŞ”** yazınız.

Tüm destekleriniz için teşekkür ediyoruz.

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

MART AYINDA AİDAT ÖDEMESİNİ YAPAN ÜYELERİMİZE TEŞEKKÜR EDERİZ

Akın Erdem Özgürgil	Emin Pekşen	İlman Saruhan	Seçkin Erođlu
Alaattin Ali Yolcu	Emine Gönül Şişko	İnci Aksu	Sema Tekin
Arzu Elbay	Emine Meşerret Baydar	İrem Tomak	Sengül Genç
Aslı Gamze İnan	Fatih Fethi Aksoy	Kemal Dil	Şebnem Kıyan
Ayça Duran	Filiz Özgürgil	Kerem Tekin	Şengül Yazıcı Tunca
Ayşe Duman Tavukçuođlu	Gaye Bilim	Latif Yurt	Şevki Cihat Taneri
Ayşe Karahan	Gökçe Duran	Latife Bektaş	Tevfik Çelik
Ayşe Lina Tekin	Gül Berna Sönmez	Mebrure Genç	Toygun Karahasanođlu
Ayten Beyenir	Gülcan Eyyübođlu	Mefharet İnci Eldem	Tülay Eryılmaz
Banu Ebru Çağlar	Gülden Atkin Gençođlu	Mehmet Ali Nergiz	Tülün Ulusoy
Behice Erbaşar	Güler Akbay	Mehmet Konar	Ülkü Hamurculu
Bener Özgürgil	Gülseren Külekçi Yurt	Merve Mizaç	Yarencan Çingir
Buse Tekeli	Gülşen Melik	Mesude Sema Göneng	Yaşar Akbay
Cemil Eryılmaz	Halil Yumuşak	Nefise Filiz Özmen	Yavuz Oran
Deniz Eren Nergiz	İlgın Aktuna	Nurten Yetişen	Zehra Özen
Dilde Ecem Aksoy	İrmak Aktuna	Özgen Bakır	Zeliha Zafer Oral
Durdunaz Pelin Gökçen Sayar	İhsan Çelik	Rana Duru Geçici	Zeynep Funda Çelik
			Zühal Ergene

MART AYINDA BURS DESTEĞİ VEREN BAĞIŞÇILARIMIZA TEŞEKKÜRLER

Ali Salar	5.000,00	Gülnur Şahindoğan	5.000,00	Nur Ilgaz	250,00
Ayfer Erkal	750,00	Gülnur Şahindoğan	1.500,00	Nuran Güçlübacak	2.000,00
Ayhan Karakoç	1.600,00	H.Gülsüm Arifoğlu	2.100,00	Nurhan İpek	500,00
Ayşe Özkaya	4.500,00	Handan Avunduk	1.000,00	Özlem Tanışman	6.000,00
Ayşen HANım Göksu	1.000,00	Hasan Basri Erdoğan	10.000,00	Özlem-N.Kemal Aksoy	1.500,00
B.Gültekin Akınoğlu	1.000,00	Hawa Gülsüm Arifoğlu	600,00	Seğmen A Blok Bahçe Grubu	1.500,00
Berrin Uçkun	4.500,00	Keziban Ateş	750,00	Selma-Bekir İçel	2.000,00
Birgül Demirtaş	750,00	LATife Sütçü	1.500,00	Serpil Kaymaz	1.500,00
Cüneyt Baykal	4.000,00	Leyla Yıldırım anısına	750,00	Sevim Esen	1.000,00
E.Ferhan Sabuncuoğlu	5.250,00	M.Mine Akın	1.000,00	Süleyman Kırmızıoğlu	1.500,00
Ertan Dođmuş	750,00	Melahat Önal	1.500,00	Tolga Tanışman	7.200,00
Fatma Gökmen	600,00	Melek Bolat	1.000,00	Y.Ayşe Dirican	750,00
Fatma Süt	1.500,00	Meltem Ergün	500,00	Yücel Yıldırım anısına	750,00
Feride Kantarcı	500,00	N.Güler Göçmen	600,00	Zehra Eraslan	500,00
Feyyaz Özer	100,00	Nesrin Erbalcı	1.000,00	ZK	500,00

Her türlü bağış ve yardımlarınız ile aidat ödemeleri için aşağıdaki hesap numaramızı kullanabilirsiniz.

Hesap Adı: Çiğdem Eğitim, Çevre ve Dayanışma Derneği
T. İş Bankası Ankara Çukurambar Şubesi 4379 – 0001560

IBAN: TR73 0006 4000 0014 3790 0015 60

Aidat ödemesi için açıklama kısmına **“AİDAT”**
Burs (Eğitim Desteği) fonumuza destek olmak için açıklama kısmına **“BURS”**
Sokak Hayvanlarına mama desteğinde bulunmak için açıklama kısmına **“MAMA”**
Bağış yapmak için açıklama kısmına **“BAĞIŞ”** yazınız.

Tüm destekleriniz için teşekkür ediyoruz.

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

Çiğdem Eğitim, Çevre ve Dayanışma Derneği

MİSYONUMUZ (ÖZGÖREVİMİZ)

Mahalleli olma kültürünü yaygınlaştırarak; mahalle sakinlerinin yaşam kalitesini yükseltmek ve karar alma süreçlerinde etkili olmak

VİZYONUMUZ (ÜLKÜMÜZ)

Mahalleli olma ve dayanışma kültürünün etkin olduğu, bölgesel ve ulusal karar alma süreçlerinde etkili olan, yaşam alanlarıyla farklı özellikteki bireylerin (yaş, cinsiyet, engelli) mutlu olduğu bir mahalle olmak.

DEĞERLERİMİZ

Mahalleli olmak demek; Mahalleli olma ruhuyla (dayanışma, birlikte yapma, hareket etme ve iyi komşuluk), örgütlü yapıyla, tüm karar süreçlerine dâhil olmak, mahallesinin yaşam kalitesini yükseltirken otoritelere ve diğer örgütlenmelere yardımcı olmak

Şeffaf Dernek, karar ve uygulamaları ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi paylaşır.

Gönüllü: Derneğin tüm çalışmaları gönüllülük esasına dayanır.

Dayanımcı: Dernek, uygulamalarında; çevreye ve toplumsal olaylara duyarlı, yardımsever, paylaşımcı ve özverili bir yaklaşım sergiler.

Önyargısız: Dernek tüm uygulamalarında önyargısız davranır. Farklı fikir, görüş ve önerilere açıktır.

Bağımsız ve tarafsız: Dernek, Cumhuriyetin kuruluş değerleri ve Atatürk ilke, devrimleriyle çelişmemek kaydıyla farklı siyasi görüşlere eşit mesafede durur. Katılımcı Dernek, kararlarını katılımcılık anlayışı (ilgili tüm taraflar, kadınlar, çocuklar, engelliler, yaşlılar vb.) ve uzlaşılı ile alır. Misyon, vizyon ve değerleri doğrultusunda toplumsal karar alma mekanizmalarına katılır. Mahalleyi ilgilendiren her konudaki kapsamlı çalışmayı, ortak anlayış, işbölümü, yetki ve sorumlulukları belirleyip kabul gördükten sonra yurttaşlık bilinci ile ele alır.

Öncü: Dernek örnek uygulamaları ile toplumda ve çevresinde öncü bir rol üstlenir. Öğrenen Bir Organizasyon: Değişim ve gelişime açıktır, bunun için tüm fırsatları değerlendirir.

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

Çiğdem Mah. 1551. Cadde 14-A
Çankaya / Ankara

+90 312 285 20 47
+90 530 660 95 83

0507 8685770

dernek@cigdemim.org.tr

www.cigdemim.org.tr

Sahibi: Çiğdemim Derneği Yönetim Kurulu adına Fatih Fethi AKSOY

Yayın Kurulu: Fatih Fethi AKSOY, Fatoş GÜR, H. Suat ILGAZ, Sinan KAYALIGİL, Vecdi SEViğ
Dergi ve kapak tasarımı: Hakan AKINOĞLU

Tüm yayın hakları saklıdır. Yayımlanan yazı, görsel ve bilgiler kaynak gösterilmeden alıntılanamaz. İmzalı yazılarda görüşler yazarlarına aittir. “Evrensel insan değerlerine ve barışçılığa aykırı olmamak, hakarete yönelmemek koşuluyla kişisel görüş açıklama özgürlüğünü kullanmaktan yanayız. Bu hususları hukuk uzmanı komşularımıza danışıp onay aldıktan sonra, sorumluluğu yazarına ait olmak üzere yayımlıyoruz”

ÇİĞDEM MAHALLESİ
MUHTARLIĐI